

Extra postala
számla és
No. 224718/928.

Dr. Ramasetter Róbert

BUDAPEST

Diszter 2. I. e.

16. Telefon: 8-61. E
Havonta 110, negyed
óra 600, egészóra 1
1000; Havonta 2,
1000; Havonta 20 dollár. Elir-
tások díjazás szerint. Az „Uj
KELET” az erdélyi és bánági eszé-
ség egyetlen politikai napilapja.
Cikkeinek utánnyomását csak a for-
rás megjelölésével engedjük meg.

UJ KELET

ESZÉRI POLITIKAI NAPILAP

Ara 5 lej
— Kéziratok
megőrzését és visszakiadását
vállaljuk. Főszerkesztő: dr. Márton
Erős. Felelős szerkesztő: János
Feren. Búcsúdíj szerkesztő: Elő-
szegi Erős. Strada Cobălcescu 52.
Vasámap, 1936. november 1.
5697. EV. XIX. EVF.
CHESVAN 16 250. SZAM

VILAG TOKER

Károly király elutazott Prágából

A prágai román követségen diszvacsorát adott a király Benes tiszteletére.
A brünni vadászat

Krofta külügyminiszter nyilatkozata a kisantant-államoknak a Szovjettel és Németországgal való kapcsolatairól

Prága, október 31. A pénteki gazdag program után a román követség termeiben Károly király fogadást adott Benes elnök tiszteletére. A diszvacsorán jelen voltak Mihai vajda, a királyi kíséret összes tagjai, a csehszlovák kormány tagjai, Hodza Milán miniszterelnök, a diplomáciai kar, Kaspar hercegsek, Eftimiu alezredes, katonai attasé, Emandi román követ és számos előkelőség. A fényesen feldíszített épület termeiben az uralkodó kitünő hangulatban társalgott a megjelentekkel. A király elbeszélgetett a megjelentekkel és a külföldi sajtó képviselőivel is. A megjelentek nagyszerűen érezték magukat és a késő éjszaki órákig maradtak a követségen, amikor Károly király és kísérete Brünbe utazott.

A király a követségről a Dejwiczer állomásra hajtatott, ahol külön vonatba szállt. Zidlochviceban az uralkodó Emandi román követtől búcsút vett és a követség tagjaitól. A királyi vonatban helyet foglalt Seba bucaresti csehszlovák követet ki-
vül dr. Yaroch, a cseh államvasutak igaz-

gatója is. A vonat elindulása előtt külön vonatot indult el Brno felé, a királyi kíséret csehszlovák tagjaival, dr. Kamallal és Jean Massarykkal.

Öfelsége fogadtatása Brünben

A vonat reggel 8 óra 30-kor érkezett meg Brünbe. Miután a város állomása tulságosan kicsiny, külön fogadótermet építettek, amit növényekkel és szálókkal díszítettek fel. Az uralkodót Dan Czerni tartományi kormányzó üdvözölte. Iskolás gyermekek, társadalmi egyesületek és a lakosság lelkes ünnepléssel üdvözölte a királyt, aki köszönetét fejezte ki a fogadtatás felett, majd a trónörökösrel autón a Nagy fácsán birtokra hajtatott. Itt Zadina földművelésügyi miniszter Benes elnök nevében üdvözölte. A vadászat vezetését Vlatuska mérnök vette át. A vadászaton sok fácskát és nyulat ejtettek el. A román kíséret tagjai közül Baliff tábornok, Mocioni fővadászmeister és Radu kapitány vettek részt a vadászaton.

gatra, mint a szomszéd állam, vagy Románia és Jugoszlávia szempontjából. Biztosíthatom azonban, hogy e tekintetben semmi nehézség nincs.

Románia igen elégedett Oroszországgal való jó kapcsolatainkkal, amelyek előnyösek Romániára nézve is.

Mint a mi barátaink, a szovjetek sem nézhetnek másként Romániára, mint ránk. Románia kívánja, hogy fenntartsuk jobbarátságunkat a Szovjetunióval és ez ellen Jugoszláviának nincs kifogása. Ami Németországot illeti, mi baráti kapcsolatokat akarunk a birodalommal és sohasem vetünk el a Németország részéről érkező ily értelmű indványokat. De mindig meg fogjuk próbálni Németországgal való kapcsolatainkat, mint a többi államokkal való viszonyunkat is, a kisantant-államokkal való teljes egyetértésben szabályozni. Mi úgy akarunk dolgozni, hogy a kisantantot majd nem teljes egészen lássuk. Állandóan igyekeznünk fogunk köteleinket szorosabbá fűzni, hogy szövetségünk valóban egységgé váljon a nemzetközi világ szemében, akár egy nagyhatalom, amikor általános kérdésekről van szó. Ez a cél, amely felé törekszünk. Különösen örvendetes számunkra, hogy a kisantant államfői között teljes az egyetértés. Reméljük, hogy sikerülni fog sok tapintattal minden gyant eloszlatni és mások részéről ellenkezésre nem okot adni, hogy ezáltal a kisantantot teljes értékű egységgé kovacsoljuk.

A kisantant és a római csoport

Az egyik újságírónak arra a kérdésére, hogy mi a kisantant felfogása a római olasz-olasz-olasz csoportosulással szemben, melyről az első közleményben szó volt, Krofta a következő nyilatkozatot tette:

Nincs szó a római csoporttal való fuzióról, hanem csupán az együttműködés lehetőségeinek kereséséről, ami anélkül, hogy egyeduralmat biztosítana valamelyik hatalomnak, az összes dunai hatalmak érdekeinek eleget tenne és ezáltal kimélyítené a kollaborációt Európának ebben a részében. A kisantant mindig jóakarattal tekintett olyan együttműködési lehetőségekre, amely tényleges rendszabályozást jelentené a Duna-medence gazdasági életének.

Az iraki államcsíny és a palesztinai arabok

BAGDAD, október 31. Az iraki államcsíny következtében Nuri pasa iraki külügyminiszter is elmenekült Szíriába. A palesztinai arabok között az iraki államcsíny nagy lehangoltságot váltott ki, mert attól tartanak, hogy Irak a belső zavargások miatt nem fog tudni segítségére sietni a királyi bizottság előtt a palesztinai araboknak. Tudvalevőleg arról volt szó, hogy Nuri pasa Palesztinába jön, hogy a királyi bizottság előtt az arab álláspontot képviselje. Mint politikai menekültek azonban nincs többé módja a bizottság előtt megjelenni.

TERJED A TENGERI KIKÖTŐI MUNKÁSOK SZTRAJKJA AMERIKÁBAN

Newyork, október 31. (Rador.) A tengeri kikötői munkások sztrájkja ma valószínűleg az Atlanti óceán partján is elharapódik. A Csendes-óceán partvidéken különben a sztrájk tart.

A legújabb hivatalos közlemény

Szombaton délben a prágai külügyminisztériumban Krofta külügyminiszter fogadta a bel- és külföldi újságírókat. A külügyminiszter előbb a következő kommunikét olvasta fel:

— Öfelsége Károly király és Benes csehszlovák köztársasági elnök megbeszélései Hodza Milán csehszlovák miniszterelnök, valamint Antonescu Victor és Kamil Krofta külügyminiszter bevonásával Öfelsége prágai tartózkodásának idején 1936 október 29, 30 és 31 napján folytatódott. Miután sorra vették a három kisantant állam magatartásának felülvizsgálását az utóbbi évek során a különböző külpolitikai kérdésekben, ismételtén kihangsúlyozták annak szükségességét, hogy a belgrádi kormánnyal egyetértésben folytassák a jövőben is az eddigi általános közös politikát, a három állam egységének még fokozottabb kimélyítése céljából. Ez alkalommal is

megállapították az európai politika kérdéseivel szemben követendő magatartásukat. Mindezeket a problémákat tanulmányozás alá fogjuk venni Pál régens herceggel és Sztojadinovic jugoszláv külügyminiszterrel is. Számos, a román-csehszlovák viszonyt érintő kérdést oldottak meg, vagy készítettek megoldásra. A tárgyaló felek őszinte és teljes megelégedésüknek adtak kifejezést. Öfelsége utjának eredményei, a kölcsönös megértés, a három kisantant állam érdekeinek összeegyeztetése fölött, ami különösen az utóbbi időben bekövetkezett európai változásokkal és követendő célokkal szemben nyilatkozott meg egységesen. Tekintettel az általános európai politikai helyzet jelenlegi körülményeire, a három állam vezetői között az állandó és bensőséges szoros együttműködést fenntartják.

Krofta cseh külügyminiszter nyilatkozata

Miután a hivatalos közleményt felolvasták, Krofta a román újságírók számára a következő nyilatkozatot adta:

— Természetesnek kell találni, hogy közleményeink nagyjából ugyanazt mondják, hiszen a köztünk lévő egyetértés régi keletű és mélyreható. Biztosíthatom önöket, mint aki a tárgyalások legnagyobb részénél jelen voltam, hogy

a kölcsönös megértés és rokonszenv valósággal meghatározó módon nyilatkozik meg Öfelsége Károly király és Benes elnök tárgyalásai során.

Amikor Benes elnök ismertette a helyzetet, Öfelsége Károly király mindig újabb megfigyelésekkel egészítette azt ki, vagy olyan véleményt nyilvánított, ami még jobban kifejezésre juttatta Benes álláspontjait. Hasonlóképpen Benes elnök is megragadott minden alkalmat Károly király véleményének megerősítésére.

Valósággal versengés folyt a két államfő között a megbeszélések folyamán kifejtett nézetek kölcsönös támogatására.

A környezetre mély benyomást kellett, hogy Öfelsége és Benes mennyire megértik egymást.

— Öfelsége kijelentette előttem, hogy szeretne gyakrabban Csehszlovákiába látogatni, de nemcsak hivatalos minőségben. Benes elnök ur is azt az óhaját fejezte ki, hogy szeretné megismételni romániai látogatását.

Megváltatták Benes elnök jugoszláviai utjának lehetőségét, de ennek időpontja a körülményektől függ.

Szöbakerült annak a szükségessége is, hogy a kisantant külügyminiszterrel gyakrabban találkozzanak. Ami az egyes kisantant-államok politikai problémáit illeti, meg lehetett állapítani, hogy semmiféle nehézség, vagy ellentét nincs a három állam politikája között és a kisantant általános érdekeit illetően.

Az orosz-cseh szövetség kérdése

— Románia számára például az Oroszországgal való viszony más szempontból vizsgálendő, mint számunkra. Ugyanigy a Németországgal való viszony más a mi szá-

Madrid védelme

Madrid körül dörögnek az ágyuk. A tét elég nagy, mert a főváros sorsa egyúttal a közel négy hónap óta dúló polgárháboru sorsát is jelenti. Függetlenül attól, hogy Katalánia ellenáll-e, vagy sem, és sikerül-e függetlenségét és autonómiáját a győztes felkelőkkel szemben kivívni és megőrizni, Spanyolország kormányzati rendszerét és politikai jövőjét határozza meg és az egész európai politikára felbecsülhetetlen kihatással volna, ha a felkelőknek sikerülni fog a fővárost elfoglalni, mint ahogyan a sikeres ellenállás könnyen a felkelők erőfeszítéseinek összeomlását vonhatja maga után.

Enthető tehát, ha a népfrent hívei mindent elkövetnek a főváros megmentése érdekében. Megrázó és fenyegető felhívások, amelyekben a remény, a vágy, a félelem és aggodalom váltakoznak, a lakosság minden épkézláb emberét igyekeznek mozgósítani az ügy érdekében. A főváros védelmét külön bizottságra bízták, amelyben helyet foglalnak a népfrent összes politikai pártjai. A bizottság el van látva a szükséges pénzalappal és feladatainak teljesítésére teljhatalmat kapott. És a város katonai parancsnokának ezt mondták: „Ne legyen félnék. Követeljük. Semmilyen áldozatot nem lehet és nem szabad öntől megtagadni a cél érdekében. Ha arról van szó, hogy békés járőrelőket fogjanak el az utcán és állítsák be őket az erődök védelmére, tegye meg ezt is tétovázás nélkül. Minden az öné: egész Madrid, embereivel, gazdagságával, épületeivel.”

A bizottság feladata meglehetősen bonyolult: erődítésekkel körülvenni Madridot, megszervezni az ellátást és biztatni a közhangulatot! A bizottság tudja, hogy a veszedelem nyomasztó és felhívásban, melylyel a lakossághoz fordul, ezeket írja: „A demokrácia védelmezői! azt a jelszót, hogy: „ide nem jutnak el!” — meg kell változtatni arra, hogy: „meghalunk, mielőtt kapitulálnánk”. A marnai csata előtt kiadott napirandásra emlékeztet ez a felhívás, a maga sajátos és jellemző kifejezésekben is távolról sem volna meglepő, ha szövegét irták volna át a mai spanyol helyzethez méretezve ezeket a mondatokat, amelyeket annakidején egész Franciaország mélyen emlékeztetve vésett: „Ebben a pillanatban, midőn olyan csata veszi kezdetét, amelytől az ország sorsa függ, minden erőfeszítést meg kell tenni, hogy az ellenséget megtámadjuk és elsöpörjük. Az a csapat, amely nem tudna előre nyomulni, az őrizze lépésről lépésre a területet, amelyen áll és inkább hagyja magát lemészároltatni a helyszínen, sem hogy kapituláljon. A jelenlegi körülmények között semmilyen gyengeség nem tűrhető el.”

Senkinek téveszti szem elől Madridban, hogy a veszedelem napról-napra nő. Alvarez del Valo nyíltan kijelentette az egyesült szocialista ifjak gyűlésén, minden okunk meg van arra, hogy nyugtalanok legyünk. Meg kell önkönnel nyíltan mondani, hogy ha nem sorakoznak fel Madrid védelmére, az önk elánja és forradalmi tüze, mitsem fog használni. Bár az utóbbi hét nap eseményei azt mutatják, hogy a kormány ellenoffenzívája sikerrel jár.

A munkáspártok az exaltáltság telítve vannak a harci láztól. Minden eszközzel azon vannak, hogy a forradalmi tüzet ébren tartsák. Folytonos és kemény felhívások hangzanak el, a sajtó, a rádió nem szünetel meg ismételni: „Madrid lesz a fasiszmus sirja”, „Gyermekeidért és kenyereidért harcolsz”, „Május 2-nak Madridja legyen”, „Ez a döntő csata”, „Mindent épkézláb ember a lövészárkba”, „Inkább meghalni, mint megadni magunkat...”

A népfrent nagy gyűlések hívja a népet, hogy meggyőzze és feltűzelje. Az utolsó mitingen a szocialista párt képviselője

Párizsi házuk legújabb kreációja
1936—1937 ideoyre az

ÉCORCE D'ARBRE

A legcsodásabb selyemanyag,
melyből a mérvadó párizsi
házak téli modelljei készülnek

ez alkalommal is mi nyújtunk Ön-
nek, nagyságos asszony, módot arra
hogy viselhesse azt a divatos anya-
got, amiből jelenleg a párizsi model-
leket készítik

GALLIA

CLUJ,
Str. Gen. Neculcea 2.
BRASOV,
Piata Libertatii 3.
SIBIU,
Str. Regina Maria 7.

ezt mondotta: „Ha szükség van rá, dolgoz-
nak majd az asszonyok, hogy a férfiak
harcolhassanak. Madrid népe előre! Angel
Pestana, a szindikalista párt nevében
javasolta: „Az ellenséget 50—60 kilomé-
terre kell megverni Madridtól. En mondom
önöknek, hogy a felkelők nem fogják Mad-
ridot elérni. Ott kell megverni őket, ahol
vannak.“ Pedro Rico Madrid polgármeste-
re igyekezett megnyugtani a haligtósá-
got: „Még abban az esetben is, ha ostrom
alá kerülünk, nem fogjuk semminek hiá-
nyát érezni. Madrid népe fel a harcra.“

La Pasionaria kijelentette, hogy minde-
mennyire van: „Van fegyverünk, vannak terve-
ink, heroizmusunk. A demokratikus Spa-
nyolország hadseregének vannak vezérei
fegyelme, ágyú, gépfegyverei, tankjai,
teljes felszerelése...“

A szónokot félbeszakító tapsviharban el-
veszték a szavak és így nem derült ki, mi
mindene van még a népfőnt hadseregé-
nek. Majd így folytatja: „Ha mi visszavo-
nulunk valamelyik pozícióból, úgy ezt
stratégiai okokból tesszük. Madrid népe, a
győzelem a te kezidbe van. Az egyetemes
demokrácia bennünket segít és mindenek-
előtt is számolunk a Szovjetunió grandió-
zus erőfeszítéseivel, amely segítségét
nyújt nekünk. Madrid népe, a te erőfeszí-
téseid révén bizonyosak lehetünk a diadal-
ban.“

Abban a kérdésben, hogyan lehetne a
legjobban megvédeni Madridot, nincs egyet-
értés a bizottság tagjai között. El Sol és
El Diagrafies szerint a legjobb eszköz vol-
na a legnagyobb heveséssel támadni az
aragosi és asturiai fronton. Ahora az el-
lenkező véleményen van: Madrid körül kell
megverni őket. A Claridad, Largo Caballe-
ro lapja szerint, a legjobb védelem a táma-
dás.

Valószínűleg ez a vélemény fog érvénye-
sülni, mert az általános felfogás szerint az
ellenség egyik napról a másikra megjelen-
het a főváros kapui előtt, ha idejében nem
indítanak ellentámadást. Véleménye szerint
elegendő volna egyetlen győzelem ahhoz,
hogy teljesen megváltoztassa az erők
egyensúlyát. Offenzívát követel tehát a
Claridad és követeli, hogy kövessék a fel-
kelők taktikáját, koncentrálják a repülőgé-
peket, a tüzérseget, a gyalogosokat egy bi-
zonyos ponton és azután támadni. A há-
borzás művészetének titka abban áll,
hogy a döntő pont fölötti harcban fölny-
be kerüljön az egyik fél.

Az első, a főváros ellen irányuló táma-
dásokat csakugyan visszaverték a kor-
mánycsapatok és lehetséges, hogy a Cla-
ridad felfogását osztja a spanyol hadveze-
tőség is és megindítja az ellenoffenzívát.
Ezekben a napokban, vagy hetekben vég-
leg eldőli a spanyol polgárháború sorsa.

Lakástakarítás

villamos porszívógéppel,

féregtelenítés

(poloskairítás) a legmodernebb vegyi el-
járással. (Utána teljes és gyors szagtalaní-
tás). Bejelentés: MARKO V. okl. mérnök-
nél Cluj, Calea Reg. Ferdinand 43. Tel. 453.

GIF

**SZALMIÁK ÉS SAVMENTES
ELEMET**

**MÁR MINDENKI HASZNÁLJA
REGENERÁLÓ KÉPESSÉGE ÉS TARTÓSSÁGA
ÓRIÁSI!**

VIGYÁZAT UTÁNOZZÁK! GALVANI S.A.

Brodetsky professzor londoni be- szédében élesen támadta az angol kormány Palesztinapolitikáját és elvetette a kantonizálás tervét

**Fauzi bey most már „tényleg“ elhagyta Palesztinát. Felosztatják
a terrorcsapatokat**

London, október 31. Brodetsky profes-
szor, a cionista exekutív londoni politikai
osztályának vezetője nagyszabású politi-
kai expozé tartott a nagybritanniai és ir-
országi Keren Kajemeth konferencián Lon-
donban. A jelenlegi palesztinai helyzet há-
rom főkérdését a bevándorlás, föld és al-
kotmány problémáiban jelölte meg. Hang-
súlyozta, hogy mesterséges akadályoktól
és korlátozásoktól mentes bevándorlás,
széles mezőgazdasági telepítés és a zsidó
nép nemzetközileg biztosított jogainak ma-
radéktalan érvényesítése nélkül elképzel-
hetetlen a Zsidó Nemzeti Otthon Paleszti-
nában és 70—90 millió fontot tesz ki a
zsidók által behozott tőke, sajnálatos azon-
ban az a tény, hogy a zsidó lakosságnak
csak 15 százalékát foglalja magában a
Zsidó Nemzeti Otthon mezőgazdasági szek-
tora. A zsidó munka kérdéséről beszélt
ezután és többek között a következőket
mondotta:

A zsidó munka elve

— A zsidók nem akarnak az arab munka
kizsákmányolója lenni. Mi zsidók felismer-
tük a fizikai munka jelentőségét. A mun-
kára való törekvés szinte vallási meggyő-
ződés ügye lett Palesztinában. Elvetem az
exkluzív nacionalizmust, de elementárisan
jogos követelménynek találok, hogy azo-

kat a munkaalkalmakat, amelyeket súlyos
és nagy áldozatok árán zsidók teremtettek,
hozzáférhetővé tegyék a munkátkereső zsi-
dók számára.

A kantonizálás ellen

Brodetsky professzor ezután élesen kri-
tizálta a palesztinai kormány számos in-
tézkedését, amelyek alkalmasak arra, hogy
hátráltassák az ország fejlődését. Követel-
te akormánytól, hogy adja fel a zsidó épí-
tőmunka akadályozásának politikáját és
pozitív intézkedéseket tegyen a mandátum
keresztülvitelére. A zsidó politikus ezután
megsemmisítő kritikát gyakorolt azon ter-
vek fölött, amelyek a zsidóknak és az ara-
boknak területi elkülönítést irányoznak
elő. Az ilyen tervek — mondotta Brodets-
ky — megvalósíthatatlanok akkor is, ha
zsidó szempontból elfogadhatók volnának.
De erről sem lehet szó.

*A kantonizálás nemcsak az arab és zsidó
területekre osztaná az országot, ha-
nem a zsidó területre korlátozná a zsi-
dó munkát is.*

Nincs szükség kantonizálásra, ahhoz, hogy
megoldják az arab-zsidó kérdést. A tapasz-
talat megmutatta, hogy ha nem szítják
mesterségesen az ellentéteket, békében
tudnak egymásmellett élni a zsidók és az
arabok. Nem lehet szétvágni és felosztani

SZERENCSE- SORSJEGYET

DACIA

nagy nemzeti sorsjegyarudánál, mert
én is, te is, ő is milliomos lehet 200
leivel, ha még ma veszünk szerencse-
sorsjegyet a

ELADÁSI
IRODAK AZ
EGÉSZ
ORSZÁGBAN

DACIA

sorsjegyarudánál.

Képviselő: Clujon „Economia“ P. Unirii 23.

egy országot, mely nem egyes politikusok-
ké, hanem a zsidó nemzeté, mely századok
óta törekszik arra, hogy boldog életet él-
jen Palesztinában.

A Times helyzetjelentése

A Times legutóbbi számában megállapít-
ja, hogy a palesztinai helyzet most már
kielégítő és az angol kormány bizik benne,
hogy a királyi vizsgálóbizottság munkáját
mi sem fogja megzavarni. A bizottság
főleg Jeruzsálemben fog ülésezni paleszti-
nai tartózkodása alatt, de rövid látogatá-
sokat fog tenni Haifában és más centru-
mokban is.

A cionista szervezet kis Akcións Comi-
téje, amelyet Zürichben választott meg az
A. C., egynapos értekezletet tartott Jeru-
zsálemben. A tanácskozások középpontjá-
ban a királyi bizottsággal kapcsolatos
problémák és feladatok állottak. A kis A.
C. a hét folyamán újabb ülést tart.

*Felosztatják a sarafendi fo-
golytáborot*

A kormány elrendelte a kivételes állapot
megszüntetését Jaffában. Hír szerint Spi-
cer, a palesztinai rendőrség főfelügyelője
tanácskozást folytatott J. H. Hall-lal, a
kormány főtitkárával a sarafendi koncent-
rációs tábor felfüggesztése ügyében. Mind-
össze hetven agitátor van már csak a fo-
golytáborban, miután a sztrájk befejezése
óta naponként bocsátják szabadon a fog-
lyokat.

*Fauzi bey mégis átlépte a
határt...*

A főmufti lapja, az „Al Livaa“ jelenti,
hogy Fauzi Bey *Kaukádji*, az arab főmeg-
kísérte el a „heroldot“ a Jordán partjára,
ahol átlépte a határt.

A Palesztinai című arab lap értesülése szer-
int a julkaremi kerületi kormányzó
a kormány nevében ultimátív módon
felszólította az arab terrorcsapatokat,
hogy tizenkét napon belül oszlassák
fel egységeiket, mert e terminus lejá-
rata után a legkeményebb eszközök-
kel fog fellépni a kormány a még
együttlévő csapatokkal szemben.

Az „Adifaa“ című arab lap jelentése szer-
int a kerületi kormányzó biztosította az
arab notabilitásokat egy küldöttséget arról,
hogy a katonaság nem fogja megtámadni
a bandákat, hanem alkalmat ad nekik arra,
hogy önmaguktól oszoljanak szét.

*Szalóniki kikötőmunkásokat
várják Tel-Avivba*

Szalóniki, október 31. A Jewish Agency
jeruzsálemi exekutívója táviratilag közölte
a szalóniki Palesztina-hivatallal, hogy kü-
lön-cerifikátokat küldött futárral Szalóni-
kiba kikötőmunkások részére, akikre a tel-
avivi kikötőben van sürgősen szükség. Az
exekutívó közlést nagy lelkesedéssel fog-
adták a szalóniki zsidó hajósok és kikö-
tőmunkások és a kiszemelt családok máris
utra készen állanak.

*A mandátumbizottság 30-ik
ülésszaka*

Genf, október 31. Kedden, október 27-én
vette kezdetét a Népszövetség mandátum-
bizottságának 30-ik ülészaka. Pierre Orts
(Belgium) elnöklétevel. Mint ahogy előre-
látható volt, a bizottság elhatározta, hogy
döntését a mandatárius hatalom Paleszti-
na-jelentése fölött későbbi időpontra ha-
lasztja, amikor elkészül a királyi bizottság
jelentése palesztinai vizsgálatáról.

— Az emésztőszervek megbetegedéseinek
kezelésénél reggelenként 1—1 pohár termés-
zes „Frénc József“ keserűviz abszolút meg-
bízható hashajtó. Az orvosok ajánlják.

Uj könyv az októberi magyar forradalom-
ról. „Tanuvallomás“ címen Buchinger Manó
képviselő 174 lapos könyvet irt a 918 évi ok-
tóberi forradalomról. Buchinger, aki hosszú
idők óta a magyarországi szociáldemokrata
pártot a II. Internacionáléban is képviseli, az
1917 évi híres stockholmi konferenciának is
tagja volt, majd vezetője a 918 év végén
Bernben megtartott szocialista konferenciá-
nak. Különösen érdekes a könyv azért is,
mert Buchinger a háború előtti időkben szor-
os érintkezésben állt a szomszédállamok mai
politikai vezetőivel, mint Hodzsa Milán, Ma-
niu Gyula, stb. „Összefoglalás“ című fejezeté-
ben Buchinger az 1918 évi európai forradal-
makat ismerteti és mély történelmi érzékről
tesz tanúságot. Buchinger Manó „Tanuvallom-
má“ c. könyve 80 lej minden könyvkereske-
desben vagy Lepage-nál Cluj.

Teljes terve igaz

Djuvara ja
vitatott ter-
eilen. Bunt

Szigoru elle
mely köztli

Cluj, október 31.
alábbiakban, főváros-
tosan ismertjük
ügyminiszter új sa-
lehet a tervezet mé-
a minisztertanács s-
nizster tanács után
két háza előtt val-
gyát fogja képezni,
törvény általános ir-
delkai. Kétségtelen,
tervezetével szembe-
lődest mutat az új
újságírói hivatástól
a kamarába való
szki kötelezővé, nem
nyitványt az újság
haladott szellemről
szemben az egész
szándék vonul vég-
gorubb ellenőrzés
ami elsősorban a k-
állításában nyilatk-
latból nem derül
akár biztosítani a
sajtószervek. Felt-
ságrószervezetek
kimaradt az Arde-
ségi újságírók sze-
deali német és ma
fogalja. Ugyancsa
vaslatnak a külfö-
i írókra vonatkozó
csak a laptulajdon-
törvény, míg a k-
ságrókra csak a
mondata utal.
A nagyhordere

Előzetes

Rendkívül font-
lezővé teszi mind-
hogy előzetes b-
megfelel a lapná-
rom havi fizetésén
költségek három-
a laptulajdonos b-
kaerőket szerződt-
tott fizetések
Amennyiben a la-
költségvetésének
összegű biztosít-
összeg háromszor-
kötelezettségek m-
kírohatók.

A következő s-
re vonatkoznak e-
digi sajtótörvény
A 22. szakasz
Sajtótanácsnak a
sa a lapok árán-
és büntetvén 50-
terjedő bírsággal
akikre rábizony-
teséggel dolgoz-
konkurrenciát es

A 24. szakasz

FIGYELEM!

FEDÉL

AZ UJ „BRILLIANT“

FINEST“ mi-
és a bőrrel te-
hető! Emellett
azonnal gyógy-
vagy illatszer-
BRILLIANT

FIGYELEM!

FEDÉL

AZ UJ „BRILLIANT“

FINEST“ mi-
és a bőrrel te-
hető! Emellett
azonnal gyógy-
vagy illatszer-
BRILLIANT

FIGYELEM!

FEDÉL

AZ UJ „BRILLIANT“

FINEST“ mi-
és a bőrrel te-
hető! Emellett
azonnal gyógy-
vagy illatszer-
BRILLIANT

FIGYELEM!

FEDÉL

AZ UJ „BRILLIANT“

FINEST“ mi-
és a bőrrel te-
hető! Emellett
azonnal gyógy-
vagy illatszer-
BRILLIANT

Teljesen új sajtótörvény-tervezetet készített az igazságügyminiszter

Djuvara javaslata teljesen elvetette Pop Valer sokat vitatott tervezetét. Szigorú intézkedések az olcsó lapok ellen. Büntetik a külföldről támogatott sajtótermékeket

Szigorú ellenőrzés alá helyezi a sajtót az új törvény, mely köztisztviselői jogokat biztosít az újságíróknak

Cluj, október 31. (Az Uj Kelet tud.) Az alábbiakban, fővárosi lapok nyomán, kivonatoltan ismertjük Mircea Djuvara igazságügyminiszter új sajtótörvénytervezetét. Jóllehet a tervezet még nem végleges, azt még a minisztertanács sem vizsgálta felül, a minisztertanács után pedig még a parlament két háza előtt valószínűleg széles vita tárgyát fogja képezni, máris fel lehet ismerni a törvény általános irányvonalait és igazi szándékait. Kétségtelen, hogy Pop Valer törvénytervezetével szemben bizonyos irányban fejlődést mutat az új javaslat, mely nem el az újságírói hivatástól való eltávolítás fegyverével a kamarába való szervezkedést sem teszi kötelezővé, nem követel értekezési bizonyítványt az újságíróktól és olykor valóban haladott szellemről tesz tanúságot. Ezzel szemben az egész törvényjavaslaton az a szándék vonul végig, hogy az eddigig szigorú ellenőrzés alá kényszerítse a sajtót, ami elsősorban a legfelsőbb Sajtótanács felállításában nyilatkozik meg. A törvényjavaslatból nem derül ki, hogy milyen hatáskört akar biztosítani a törvény ennek a legfelsőbb sajtószervezetnek. Feltűnő, hogy a hivatalos újságírószervezetek felsorolásából érthetetlenül kimaradt az Ardeali és Banati Népkisebbségi újságírók szervezete, mely az egész ardeali német és magyarnyelvű sajtót magában foglalja. Ugyancsak homályos a törvényjavaslatnak a külföldi állampolgárságú újságírókra vonatkozó néhány utalása. Nyilván csak a lap tulajdonosok kérdésében határoz a törvény, míg a külföldi állampolgárságú újságírókra csak a 28. szakasz egyik mellékmondata utal.

A nagyhorderejű törvényjavaslat végleges formája előtt még nem lehet szemben semmiféle következtetést levonni, annyi azonban bizonyos, hogy Mircea Djuvara tervezete lényegesen megváltoztatja az eddig érvényben lévő sajtótörvényt, melyet új és eddig a romániai sajtó életében ismeretlen fogalmakkal bővít ki.

A javaslat a „román sajtó támogatásáról szóló törvény” nevet viseli. 4. szakasza megállapítja, hogy előzetes letartóztatásnak sajtóterületen helye nincs, a vizsgálóbíró, aki sajtóügyben újságíró letartóztatását rendeli el, az alkotmány 23. szakaszába ütköző hivatalos hatalommal való visszaélést követ el. A 7. szakasz megtorlásokat alkalmaz azokkal szemben, akik a 4. szakasz előírásait megsértik.

A 8. szakasz szerint az időszaki lapok tulajdonosai az igazgatóságok tagjai és a lapok fizetett igazgatói, véglegesített újságírók kell, hogy legyenek. Minden más alkalmazott újságíró-jelölt (stagiar) is lehet. Azokat, akik jogtalanul egy lap szerkesztett újságírójának vallják magukat, 5 ezertől 50 ezer lejig terjedő pénzbüntetésre ítéltethi a legfelsőbb sajtótanács, vagy a bírői hatóság.

A 14. szakasz előírja, hogy az újságíró hivatásának gyakorlása közben ugyanolyan tiszteletnek örvend, mint a köztisztviselő és az újságíró megsértése ugyanolyan következményeket vonhat maga után, mint a köztisztviselő megsértése. A 15. szakasz az újságírók által indított és a munkaszerveződésre támaszkodó perekben megállapítja a sürgősséget és a Legfelsőbb Sajtótanács el fogja ítélni azokat a lap tulajdonosokat, akik a minimális törvényes fizetést nem tartják tiszteletben.

A 17. szakasz, mely kötelezővé teszi minden lap tulajdonos számára, hogy előzetes biztosítékot tegyen le, mely megfelel a lapnál alkalmazott újságíró három havi fizetésének és az egyéb lapelőállítás költsége három hónapig költségvetésének. Ha a lap tulajdonos bővíttette üzemet és új munkaelőírásokat szerkesztett, a garanciát a folyósi-tott fizetések arányában kell felemelni. Amennyiben a lap tulajdonos eltitkolná a lap költségvetésének valódi összegét és kevesebb összegű biztosítékot tenné le, a letagadott összeg háromszorosával büntethető. Ezek a kötelezettségek már 1936 november 1-től (?) kiróhatók.

Előzetes biztosítékra kötelezik a lap tulajdonosokat

Rendkívül fontos a 17. szakasz, mely kötelezővé teszi minden lap tulajdonos számára, hogy előzetes biztosítékot tegyen le, mely megfelel a lapnál alkalmazott újságíró három havi fizetésének és az egyéb lapelőállítás költsége három hónapig költségvetésének. Ha a lap tulajdonos bővíttette üzemet és új munkaelőírásokat szerkesztett, a garanciát a folyósi-tott fizetések arányában kell felemelni. Amennyiben a lap tulajdonos eltitkolná a lap költségvetésének valódi összegét és kevesebb összegű biztosítékot tenné le, a letagadott összeg háromszorosával büntethető. Ezek a kötelezettségek már 1936 november 1-től (?) kiróhatók.

A dömping lapok ellen

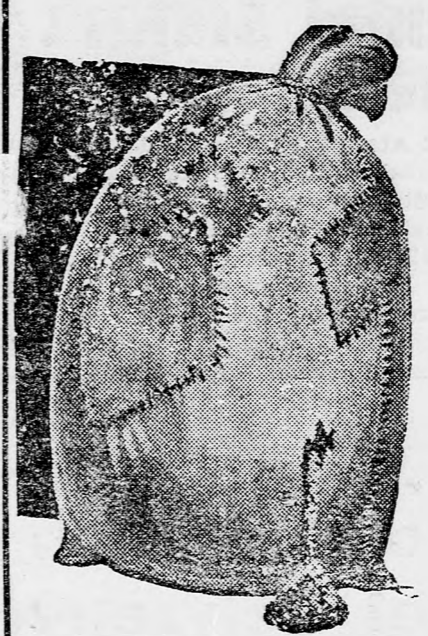
A következő szakaszok a nyugdíj-törvényre vonatkoznak és nem különböznek az eddigi sajtótörvények intézkedéseitől.

A 22. szakasz biztosítja a Legfelsőbb Sajtótanácsnak azt a jogát, hogy megállapítsa a lapok árának minimumát, megállapítva és büntetvén 50 ezer lejtől, egymillió lejig terjedő bírsággal azokat a lap tulajdonosokat, akikre rábizonyult, hogy rendszeresen vesztéssel dolgoznak, hogy más lapoknak ezzel konkurrenciát csináljanak.

Az állampolgársági kérdés

A 24. szakasz szerint politikai lap tulajdo-

FIGYELEM! EGY NAGYSZERŰ FELFEDEZÉS SIKERÜLT!
AZ UJ „BRILLIANT LUXUS SILKEN FINEST” minőség, amely hajszálvékony és a bőrrel teljesen összeolvad, alig érezhető! Emellett feltétlenül biztos! Kérje azonnal gyógyszerárban, drogériájában vagy illatszertárban az új „ORIGINAL BRILLIANT LUXUS SILKEN FINEST”.

Ne használjon ilyen zsákokat!

A több fallal ellátott PAPIRZSAK 100%-os nátroncellulózésből.

Az ideális csomagolás az összes porszerű és magvas termékek: liszt, cukor, só, földfestékek, superfoszfát, valamint mindenfajta magvak, szárított gyümölcs, stb. számára, beltérben és kiviteltre.

Kérjen mintát és árjegyzéket.

BATES S. A. R.

Bucuresti, I. Str. Cobălcescu 14.

térium a lap tulajdonosok és az újságírók szervezetének jogát, hogy lap tulajdonosok, vagy azoknak támogatói vagyonának felülvizsgálását kérjék.

A törvény további szakaszai a lapkiadás, nyomda, stb. kérdésekkel foglalkozik. A 4. fejezet 52. szakaszával kezdődik a közlemények tartalmára vonatkozó intézkedések sorozata. Az 52. szakasz meghatározza, hogy a sajtó útján elkövetett vétségeket az alkotmány, a II. Károly király büntető törvénykönyv és a II. Károly király büntető perrendtartás csoportosítja. Az 53. szakasz előírja, hogy a sajtó útján történt személyes sértésért, vagy károsodásért, mely nem tárgylagos és rosszindulatu közleményből származik, kártérítési joga van.

Be kell jelenteni az írói neveket

A 63. szakasz megtiltja a nem rehabilitált vádlottaknak és az elítélteknek, hogy lap tulajdonosok lehessenek. Az álneveket és kez-

Fogfájás...

...bármilyen kurzó is, azonnal enyhíti.

NEURALGINE JURIST

dobétüket előzetesen a törvényszéknél kell bejelenteni, speciális, titkos nyilvántartásba, mely nyilvánossá válik abban a pillanatban, ha az újságíró bűnössége bebizonyosodik.

Nem újságírók cikkeit a lap külön rovatban köteles közzétenni, teljes névvel kell aláírni, a lap felelőssége mellett.

A 67. szakasz értelmében az újságírók kötelesek hét napon belül bizonyítékokkal igazolni nyilvánosságra hozott vádjukat olyan emberek ellen, akikkel szemben még a bírői eljárás nem indult meg. Ha ezt a kötelezést ségét teljesítik, a cikk megjelenésében felelős tényezők nem lesznek elítélhetők rágál-

mazásért, csak nyilvánvaló rosszindulat esetén.

A Legfelsőbb sajtótanács összetétele

A 69. szakasz a Legfelsőbb Sajtótanács megalakításának kérdésével foglalkozik. Az újságírótestületek hivatalos szervei: Sindicatul Ziariștilor, Asociatia Generala a Presei, Uniunea Ziariștilor Profesionisti és a Federatia Presei din Provincie.

Kikből áll a Legfelsőbb Sajtótanács

A 71. paragrafus a Legfelsőbb Sajtótanács kérdésével foglalkozik. A Legfelsőbb Sajtótanács tagjai: az igazságügyminiszter, vagy delegátusa, a semmitől két tagja, a Román Irók Szövetségének elnöke, a Román Akadémia elnöke, vagy delegátusa, a bucaresti egyetem rektora, vagy az egyetemi szenátus egy delegátusa, minden hivatalos sajtószövetség két tagja és hét póttag.

A Legfelsőbb Sajtótanács öt taggal teljes, ha abban jelen van a semmitől egyik bírójára is. A tanács állandó elnöke a mindenkori igazságügyminiszter.

A következő szakaszok a Legfelsőbb Sajtótanács jogaival foglalkoznak. Ezek a szervezetek és a nyugdíj-intézet választásainak ratifikálása, az Újságírótestület és a nyugdíj-intézet ellenőrzése, különböző felülvizsgálások, a vitás kérdésekben döntőbírósi feladat, stb.

Ki az újságíró?

A 85—102. szakasz az újságíróval foglalkozik a törvény. A 85. szakasz szerint újságíró-jelöltnek tekintendő, aki három évig lapvállalatnál, mint újságíró működik. A 87. paragrafus a beiratkozásnál vizsgakötelezettséget lehetőséget is felveti. A 88. szakasz megállapítja, hogy nem lehet újságírók nem rehabilitált, vagy véglegesen elítelt emberek. A sajtó útján elkövetett rágalmazásról hozott ítélet nem teszi az újságíró hivatásának gyakorlásához méltatlanná.

A 89—93. szakasz írja elő az újságírói szervezetbe való beiratkozás feltételeit.

Hároméves újságírói tevékenység és kifogástalan erkölcs.

Az újságíró működését a Legfelsőbb Sajtótanács ellenőrizheti.

A 97. és 98. törvény az újságírói minősítés elvesztéséről, a további négy szakasz pedig az újságírói igazolványokról intézkedik.

Sulyosan elítélték a bucaresti ló-posta kémkedéssel vádolt tisztviselőit

8 év a legsúlyosabb büntetés. A brasovi hadbírószak ítélete

Brasov, október 31. (Az Uj Kelet tud.) Emlékeztetes, hogy évekkal ezelőtt a bucaresti postahivatalban nagyszabású kém-szervezetet lepleztek le, melynek vádlottai főképpen bulgár és orosz származású tisztviselők voltak. Az évek óta húzódo per végül is a brasovi hadbírószakhoz került, mely ma mondotta ki az ítéletet. A hadbírószak Veliko Velikoff vádlottat nyolcévi fegyházra és 10 ezer lej kártérítésre, Sahi Veszileffet négyévi fegyházra és 10 ezer lejre, Gheorghieff Mihályt 6 évi fegyházra

és 10 ezer lej pénzbírságra, Panaitoff Sztioiceffet 8 évi fegyházra és 10 ezer lej bírságra, Fialkoff és Atanaszo; vádlottak 1—1 évi fegyházra és 1500 lej pénzbírságra ítélték.

A vizsgálati fogságot az összes vádlottak büntetésébe betudták.

— Vonatkisiklás Boszniában. Belgrádból jelentik: Boszniában a vihar következtében kisiklott egy vonat, öt fékezést meghalt.

A szoros jugoszláv-török együttműködést határozták el ankarai megbeszéléseiken Kemal Ataturk és Sztójadinovics

Ankara, október 31. (Rador). Sztójadinovics jugoszláv miniszterelnök tegnap éjjel 1.30 órakor különvontan elutazott Belgrádba. Ankarai diplomáciai körökben arról beszélnek, hogy a török kormány Jugoszláviával való baráti kapcsolataira való tekintettel erőfeszítéseket tesz az orosz kormánynak Jugoszlávia által való elismerése érdekében. Egyébként a Sztójadinovics elutazása után kiadott hivatalos közlemény szerint Sztója-

dinovicsnak Ataturk elnökkel és Ismet Inonu miniszterelnökkel folytatott tárgyalásai során megállapították, hogy a két ország érdekei összeegyeztethetők és minden pontban azonos nézetet vallanak. Ezért bensőséges együttműködést határoztak el a jövőre nézve, a Balkán-államok számára elejétől fogva megvont irányvonalal párhuzamosan, amely a szövetség tagállamaival teljes egyetértésben áll.

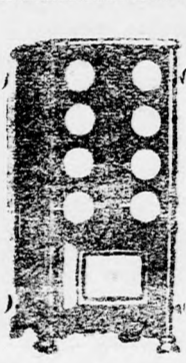
Ma Mussolini is a kommunista veszélyről és a spanyol helyzetről fog beszélni Milanóban

Franciaország baráti támogatását logja kérni az európai együttműködéshez Mussolini? Ciano hosszas beszélgetése Csehszlovákia római követével

Róma, október 31. (Rador). Mussolini ma, vasárnap Milanóban beszél. Altitól olyan kijelentéseket fog tenni, amelyek igen jelentősek lesznek az európai helyzet tisztázására. Az olasz államférfiak azt hiszik, hogy Ciano berlini megegyezésének nagyobbkeretű egyezmény centrumának kell lennie és nem államcsoportosulás alapjának, ami ellentétes blokk megalakulását idézné elő. Mussolini a spanyol helyzetnek európai veszélyéről és a kommunizmus befolyásáról fog beszélni, de egyidejűleg felhívást fog intézni a nagyhatalmak köz-

reműködésére s főleg Franciaország baráti támogatását fogja kérni.

Róma, október 31. (Rador). Csehszlovákia itteni követe hosszú beszélgetést folytatott Ciano gróf külügyminiszterrel. Diplomáciai körök megkülönböztetett fontosságot tulajdonítanak ennek a ténynek, tekintettel arra, hogy az röviddel Ciano Berlinből való hazatérése után játszott le. Másrészt politikai körök nyilvánvaló elégedettséget mutatnak az olasz-jugoszláv viszony javulása felett.

Sok Tízezer megelégedett vevő bizonyítja, hogy a

ZEPHIR

kályha az összes kályhák között a **10 LEGJOBB** 24 órán át

kilogram fával fűt egy normál szobát

Gyártja: **Szántó D. és Fia, Oradea**

Kapható mindenütt.

Kérjen díjtalan árjegyzéket.

Képviselet: **BARZEL** vaskereskedés Piața Mihai Viteazul 13.

A pénzügyminiszter optimista nyilatkozata a költségvetésről

Mindössze 93 millió lej deficit volt az elmúlt költségvetési félévben

Bucuresti, október 31. Canceiov pénzügyminiszter ma hosszabb nyilatkozatot adott a sajtó képviselőinek a költségvetési tételek elmúlt félévi végrehajtásáról. A pénzügyminiszter elmondotta, hogy ezalatt az idő alatt 11 ezer 392 millió lej inkasszált, vagyis 1680 millió lejjel többet, mint az elmúlt évnek ugyanebben a szakában. A költségvetési előirányzat szerint mindössze 93 millió lej a deficit, míg a múlt év ugyanezen szakában 587 millió lej deficit volt. A deficit abból állott elő, hogy a régi adótarozások részben bonokkal is fizethetők, azonkívül a különböző állami jövedékek nem teljesítették fizetési köte-

lezettségüket, ugyanakkor az iparügyi minisztériumnak mintegy 560 millió lej követelése van magánosoktól. Elmondotta a pénzügyminiszter azt is, hogy sikerült likvidálni az államnak a vasutal 1922 év óta eredő adósságait, amit a vasut tartozásainak és követeléseinek kompenzálásával likvidáltak le. Végül a belföldi fogyasztásra szükséges kendertermelés fejlesztéséről beszélt a pénzügyminiszter. A gyapot-, juta- és lenbehozatal több mint négymilliárd lej devizájába került az államnak és ezt az összeget most fokozatosan meg fog lehetni takarítani.

Valutaárfolyamok a bucaresti magánforgalomban: francia frank 9.15—9.25 lej, dollár 190—198 lej, arany font 1545—1560 lej, dinár 3.20—3.50 lej, lira 1.50—1.75 lej, Napoleon arany 1240—1260 lej, holland forint 90—100 lej, svájci frank 44—47 lej, schilling 31.25—32.50 lej, zloti 28—30 lej, német márka 38—43 lej, pengő 30—33 lej, török font 115—125 lej, angol font 960—980 lej, olasz lira 10—10.50 lej.

A pamutfonalbehozatal megoszlása. A negyedik negyedévi pamutfonalbehozatali kontingenst a következőképp osztották fel: 40 százalékot Amerikából, ugyanannyit Csehszlovákiából és a fennmaradó 20 százalékot Svájból fogjuk importálni. Egyelőre sem Angliából, sem Franciaországból neu engedélyeznek pamutfonalbehozatalat.

A bucaresti gabonafűzésén legutóbb a következő árfolyamok alakultak ki: ubjuza 76—77kgr-os 500 lej ab vagon Bucuresti-malom; ujuza 70—71 kgr-os 325 lej bordo Calarasi;

tengeri 1935-ös termés 297.50 lej bordo dunakikötő; ujtengeri 15 százalékos nedvességgel 276.50 lej bordo Giurgiu; ujtengeri 20 százalékos nedvességgel 230 lej ab vagon Lehlu.

Módosítják a tőzsdétörvényt. Az ország tőzsdéi már az elmúlt év tavaszától sürgetik a jelenlegi tőzsdétörvény módosítását. A kereskedelmi minisztérium közelebből három szakbizottságot nevez ki, melyek közül az első az értéktőzsdék, a második az árutőzsdék működésére vonatkozó törvények módosító tervezetét fogja elhárítani, míg a harmadik bizottság a vásárok ujrászervezésének kérdését tanulmányozza.

Zsidó Párti t. A. A Zsidó Párt női tagozata november elsején tartja meg a Palace kávéház különtermében első teadélutánját, amelynek keretében dr. Rosenfeld Anna „A zsidó nők szerepe a közéletben” címmel tart előadást. A fél 5 órakor kezdődő teára a rendezőség ezuton is meghívja az érdeklődőket.

ROMÁN OPERA, CLUJ
5 rendkívüli előadás!!

—**PIA IGY**—

primadonna fellépésével előadásra kerülnek.

Rendes helyárok. Bérletek érvényesek. Jegyek elővételben csak a színház pénztáránál a szokott időben kaphatók!

Hétfőn, nov. 23-án este fél 9 órakor:
FAUST
Margareta szerepében

Szerdán, nov. 18-án fél 9 órakor:
Bohém élet
Mimi szerepében

Vasárnap, nov. 22-én délután 3 órakor:
Hoffmann meséi
mindhárom női szerepben.

Vasárnap, nov. 29-én este fél 9 órakor:
TRAVIATA
cimszerepben.

Szerdán, dec. 2-án este fél 9 órakor:
Pillangó kisasszony
cimszerepben.

KÖZGAZDASÁG

Uj végrehajási törvény készül a hitelezők érdekeinek fokozottabb védelmére

Bucuresti, október 31. (Az Uj Kelet tud.) A pénzügyminisztériumban értekezletet tartott a hitelélet helyreállításának tanulmányozására kiküldött szakbizottság. A bizottság részletesen megvitatta azokat az alapelveket, amelyeket a hitelélet reorganizálása, a hitelezők követeléseinek fokozottabb védelme és gyorsabb behajthatósága érdeké-

ben a készülőben levő új végrehajási törvény keretében belül megvalósítandóknak tart. A bizottság ennek a kérdésnek letárgyalása után a törvényelőkészítő tanács által kidolgozott kereskedelmi törvénynek a kényesszeregyezési eljárással kapcsolatos részét vette megvitatás alá, szintén a hitelélet helyreállításának érdekében.

Mégsem alkalmazza a kormány az árdragítási törvényt?

Bucuresti, október 31. (Az Uj Kelet tud.) Mintegy két héttel ezelőtt a kormány kemény szavakkal üzent hadat az árak emelkedésének és a spekulatív törvény alkalmazása érdekében a törvény rendelkezéseit és hatályát kiterjesztette az összes számottevőbb ipari cikkekre. Pár nappal ezelőtt számoltunk be arról, hogy a kereskedelmi miniszter az iparügyi felügyelők bucaresti értekezletén arra utasította a felügyelőket, hogy az ipari termékek áralkulásának ellenőrzésébe kapcsolódjanak be és értesítsék a kormányt azon esetekről, ha valamely gyárnál indokolatlan és spekulációs célzatu árdragításról szereznek tudomást.

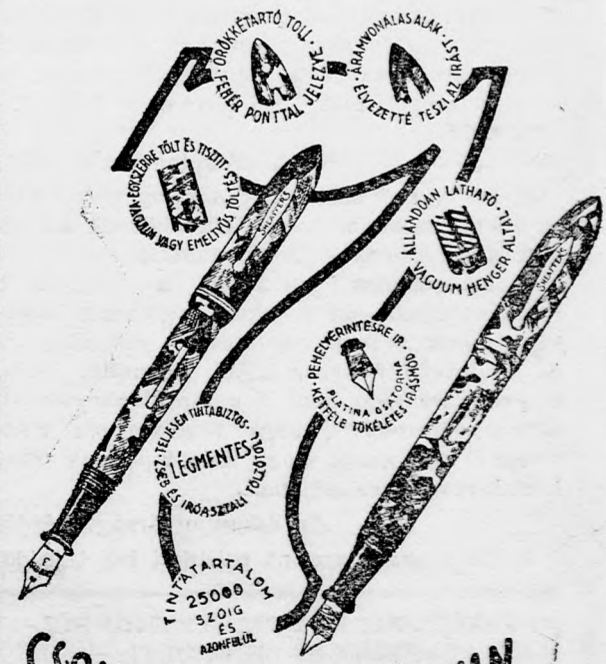
Ujabb bucaresti jelentések szerint a fővárosi iparkamara igazgatótanácsának beiktatása alkalmával Pop Valer kereskedelmi miniszter részletesen kifejtette azt az álláspontját, amelyet az árellenőrzés terén érvényre akar juttatni. Így többek között bevallotta a miniszter, hogy a kormányzat nincs kifogása az árak lassu és természetesen emelkedési folyamata ellen, aminek tulajdonképpen már két éve vagyunk a tanui és mely folyamat egyrészt a gazdasági elzárkózási politikának, másrészt pedig a folyton súlyosbodó közterheknek tulajdonítható. Tiltakozik azonban a kormány minden oly árdragítási manőver ellen, amely a valutáris helyzet adottságainak felhasználásával akar jogtalan előnyökhöz jutni.

Beavatott gazdasági körök e kormány-nyilatkozat hatása alatt azt az értesüléseket hangoztatják, hogy a kormány mindaddig nem fog az árellenőrzés és szabályozás terén újabb lépéseket tenni, amíg a szeptember 30-iki árnívót nem fogják megállapítani. Az árak emelkedését ugyanis a szeptember-végi helyzethez fogják viszonyítani, ami annyit jelent hogy az ezt megelőző áremelkedést a kormány tudomásul veszi és az ellen semminő

kifogása nincs.

Az árellenőrzés terén egyébként a kormány a városok autonóm közigazgatási szerveinek beavatkozási lehetőségét lehetőleg szűkre akarja szabni és el akarja kerülni azt, hogy a városok által életbeléptetendő maximális árak révén az ország területén a legkülönbözőbb árai alakuljanak ki ugyanannak a maximált árucikkeknek, ami csak zavart és fejtelenséget támasztana.

A helyzet egyelőre az, hogy a kormány — legalábbis átmenetileg — lemondott az árdragítási törvény alkalmazásáról.

CSAK SHEAFFERNÉL VAN MEG MIND A HÉT.

Ha tollat vesz legyen éber
Adja vissza ha nem Sheaffer.

KAPHATÓ MINDEN JOBB PAPIR-
ÜZLETBEN.

Vezérképviselet Románia részére:

A. KAUFMAN ȘI FIUL, SIGHET.

Kapható 600-tól 2500 lejig.

BERKOVITSNÉ
(Oradeáról)
orth. kóser étterme
BUCUREȘTI,
Str. Lipsani 7. Galeriis Lafayette mögött

A valóság nagy a d

Lütkető élet Párizs

Páris, október 31. devalvációt megköndomásul, ami érthető egy folytonos, alap egyben reményt adó Izzóbb, lütketőbb, pa hosszú évek óta.

Nem volt egy pillás, az üzletekben, a forgalom hatalmasa zonyos áremelésre márcsak a szociális bérek ismert feleml mindenki téli bevásnyolítani. A kereskedő helyzetkedet bele a riasztja el a vevőt örül, hogy végre is gozhatik.

Megindult a vállalat menő kávéházak, új dájhoz jutnak és egy újból. A munkapiac értő erőket, különösen iparokban, amelyek A tőzsde pedig, amémérője, olyan határe, aminőhöz képes cións évek leghivari risi ucca eleven let sen az angolok és a től érkeznek ismét, messze elkerülték a

Persze ven még e tükai agitáció nem lett volna elképzelni mán immár begyök egy csapásra eltűnj De a sajtó határozó képet a dolgokról. A litikusok és tendencságrók töltik meg manifesztációkat és vatásos politikusok

Mindent a francia megunta már és egy az egész. Az üzletek életét kíván és nem A valutareform mindíg ezt hozták, hogy az arany árán fogja borítani a fra anyag árfluktuációjá gyakran meghaladt a késztermék árka alig befolyásolta. A cia fogyasztópiac n termelési ár drágulá dese bőven kompen

A Le Havre-i kávé felemelte a nyerskár 140-ről 163-ra. De a fog a detailárakban jutni, mert október frankkal mérsékelte Tehát ezidőszent a kereskedelemben in ez nem is következ van a fogyasztás erő

A cukor árát a de mert Franciaország letét. Ennek dacára felszökött 189-ről (frankra (okt. 7-én.) esetén a kormány ol zatát helyezte kilá tot és az állatárka nos. Egy mérséke m-kormány eltűn ben, de árdragit .kentéssel válaszo

francia mezőgaz iszont határozotjan nösen a svájci, belge mi kétségkívül hozzá réteg vásárlóképessé Mindjárt a devalv kormány eltörtölte a gyedrészét és egy cs anyag vsmját 15—2 totta.

Hogy folytatni fog

A valuták leértékelése nyomán nagy fellendülés jelentkezik a devalváló országokban

Lütkető élet Párizsban, ahol megindul az idegenforgalom és az exportüzlet. Nagy tőzsdei es nyersanyagosság

Páris, október 31. A francia közönség a devalvációt megkönnyebbüléssel vette tudomásul, ami érthető, miután véget vet egy folytonos, alaptalan rettegésnek és egyben reményt ad egy új fellendülésre. Izzóbb, lütketőbb, pazarabb ma Páris, mint hosszú évek óta.

Nem volt egy pillanatig sem vásárlási láz, az üzletekben, áruházakban azonban a forgalom hatalmasan fellendült, mert bizonyos áremelésre mindenki számít, — márcsak a szociális terhek és a munkabérek ismert felemelése miatt is s így siet mindenki téli bevásárlásait mielőbb lebonyolítani. A kereskedelem kitűnő érzékel helyezkedett bele az új helyzetbe. Nem riasztja el a vevőt túlzott árakkal, hanem örül, hogy végre ismét teljes gőzzel dolgozhatik.

Megindult a vállalkozó kedv. Tönkrement kávéházak, üzletek, mulatók új gazdához jutnak és egyre-másra nyílnak meg újból. A munkapiacokon elkapkodják a szakértő erőket, különösen a divat- és luxuiparokban, amelyek Páris éltető elemei. A tőzsde pedig, amely a gazdasági élet fokmérője, olyan hatalmas forgalmat bonyolít le, aminőhöz képest eltörpülnek az inflációs évek leghívarosabb periódusai. A párisi ucca eleven lett, az idegenek, különösen az angolok és a skandinávok seregeseitől érkeznek ismét, míg tavaly ilyenkor messze elkerülték a Szajna vidékét.

Persze van még egy sötét pont: a politikai agitáció nem szűnt meg. De nehéz is lett volna elképzelni, hogy ez az évek folyamán immár begyökeresedett rossz szokás egy csapásra eltűnjön a francia közéletből. De a sajtó határozottan nem nyújt fényes képet a dolgokról. A lapokat hivatásos politikusok és tendenciózus beállítottságu újságírók töltik meg eszmevitátaikkal, a manifesztációkat és ellentüntetéseket, hivatásos politikusok rendezik.

Mindezt a francia közönség borzasztóan meguntta már és egyre közömbösebb neki az egész. Az üzletek javulását, flottabb életet kíván és nem partvillongásokot. A valutareform leghevesebb ellenfelei mindig azt hozzák fel legfőbb érvként, hogy az arany árának emelése teljesen fel fogja borítani a francia árnívót. A nyersanyag árfluktuációja az utóbbi években gyakran meghaladta a 30 százalékot, ami a késztermék árkalkulációját lényegében alig befolyásolta. A döntő faktor itt a francia fogyasztói piac megerősödése lesz és a termelési ár drágulását a forgalom emelkedése bőven kompenzálhatja.

A Le Havre-i kávépiac automatikusan felemelte a nyerskávét 50 kilonként 140-ről 163-ra. De ez az emelkedés nem fog a detailárakban arányosan kifejezésre jutni, mert október 5-én a vámai körül 50 frankkal mérsékelte a francia kormány. Tehát ezidőszere a kávé árának a detailkereskedelemben inkább esnie kellene. Ha ez nem is következik be rögtön, kilátás van a fogyasztás erős emelkedésére.

A cukor árát a devalváció nem érinti, mert Franciaország fedezi teljes szükségletét. Ennek dacára a nagykereskedelmi ár felszökött 189-ről (szeptember 1-én) 208 frankra (okt. 7-én.) Árdragítási kísérlet esetén a kormány olcsó importcukor behozatalát helyezte kilátásba. A terménypiacot és az állatárakat illetően a helyzet nos. Egy mérsékelt hausse-t hajlandó a kormány eltűrni a mezőgazdaság érdekében, de árdragítási kísérletre tarifakéntessel válaszolna.

A francia mezőgazdasági export helyzete ismét határozottan kedvezőbbé vált különösen a svájci, belga és angol piacokon, ami kétségkívül hozzá fog járulni az agrár-érték vásárlóképeségének növeléséhez. Mindjárt a devalváció után a francia kormány eltörölte a kontingensek egy negyedrészt és egy csomó iparcikk és nyersanyag vámját 15—20 százalékkal leszállította.

Hogy folytatni fogja-e Franciaország ezt

a vámsorompó leépítést, amelyet eddig csupán az ugyancsak devalváló Svájc, Hollandia és Olaszország követtek, az a többi külföldi ország magatartásától függ. Ha ez a gesztus nem találna megfelelő visszhangra, úgy a volt aranyblokk országai és velük együtt talán Belgium egy új gazdasági blokk létesítésére kényszerülnének. Az olasz-francia gazdasági közeledés ma — minden látszólagos politikai ellenállás dacára — a levegőben lóg és nem a két latin nagyhatalmon mulik, ha ez a közeledés nem tudna európai gazdasági egységéig kiszélesülni.

Anglia egyelőre nem helyezte vámmérsékeléseket kilátásba, de megígérte, hogy nem alkalmaz valutafelárat a leértékelő országok terményeinek vámtételeire. Ez a vámbéke is már tetemes haladás.

Mindenesetre a gazdasági atmoszféra Franciaország ipari perspektíváit egy csapásra megjavította és a tőzsdei felértékelési hausse jogosultsága ilymódon nem szenved kétséget.

Az évekig steril arany végre elkezd dolgozni. Ezen az örömdetes tényen mit sem változtat az, hogy az arany mozgásával a devalváció óta a jegybankok kimutatásai nem fogják többé utmutatást adni. Ez nem fogja csökkenteni az arany presztizsét, de egy fontos novumot mégis hozott: a vezető világdevizák fluktuációját a spekuláció nem fogja ezentul megjátszani tudni.

A devalvációs törvény egy paragrafusa erős kritikát vált ki. Az aranyhezaurá-

Hülesnél, Influenzánál Láznál

TESTA

CSILLAPÍT AZONNAL

FIGYELJEN ATABLETTÁT

KAPHATO MINDENUTT

lőknak a devalváció előtti kurzuson kell a nemes fémét beszolgáltatni, vagy 30 százalékot adóban leróni. Már meg is indult állítólag az aranycsempészet Svájc, Belgium, Anglia és Hollandia felé. A devizás és valutabirtokosok ugyanakkor nyugodtan beválthatják csekkjüket, bankjegyüket bármely bankban az új kurzuson és bejelenteni is csak a szeptemberi valutavételeket kell. Ezek az apró visszasságok erősen idegesítették a piacot, de végeredményben az általános helyzet szempontjából nincs fontos jelentőségük.

központi fűtés, villanyvilágítás, villamoscsengő, telefon, szóval meg lehet találni benne a modern ház minden kényelmét. A házacskában van egy tökéletesen berendezett konyha is.

Minden körülbelül kétharmada a normális nagyságnak, még a házra vonatkozó hivatalos okmányok is. A házat tűz ellen biztosították, amiről biztosítási kötvényt állítottak ki. A biztosítási kötvényt természetesen a szokásos nagyságban készítették el, de később, a ház arányainak megfelelően fényképezeti úton kétharmadára kisebbítették. Az iróasztal egyik fiókjában őrzött ajándékozási okirat is a normális nagyságnak csupán kétharmada. Egyedül az ajándékozási okiraton lévő bélyegek mutatják a normális nagyságot, mert megkisebített bélyeget csak parlament határozat alapján lehetett volna gyártani, ez pedig nagyon hosszadalmas eljárás lett volna. Erzsébet hercegnő nem sokáig marad már a liliputi házacskában. A nyári iskolaszünetben szorgalmasan tanulna a kalácsütés tudományát és nagy lelkesedéssel foglalkozott háztartási dolgokkal. Erzsébet szereti a sportokat s általában érdeklődése elsősorban gyakorlati kérdések felé irányul.

Edvárd király nagyon szereti a kis hercegnőt és karcsónyi ajándékait mindig személyesen nyújtja át. Erzsébet hercegnő a nagyapját egyszerűen Anglia bácsinak nevezte. V. Györgyről és kis unokáiról nagyon sok kedves anekdóta került annak idején forgalomba.

Egyszer egy előkelő látogató a király fogadószobájába lépett s nagy meglepetéssel látta, hogy az öreg király négykézláb járt a padlón kis unokájával együtt.

A király, mikor megpillantotta látogatóját azután mosolyogva mondotta:

— Nem történt semmi különös, csak a kis Erzsébet hajszalagját keressük.

Princess Betty, akiből II. Erzsébet lesz

Liliputi házban a trónra nevelik a yorki herceg kislányát, aki kalácsot süt és a nagyapját Anglia bácsinak hívta

London, október 31. VIII. Edvárd királyról mostanában gyakran felröppen a hír, hogy rövidesen megnősül. Tekintettel azonban arra, hogy semmi konkrét adat nem támasztja alá ezeket a híreket az angol közvélemény már számol azzal az eshetőséggel, hogy Edvárd még sem szakít a legényélettel. Az örökösödési törvények értelmében, amennyiben Edvárd közvetlen örökösök nélkül halna meg, úgy legidősebb testvérbátyja, a yorki herceg követi a trónon. Az örökösödéssorrendjében utána közvetlenül a yorki herceg legidősebb gyermeke, Erzsébet hercegnő következik.

Angliában már számolnak azzal is, hogy VIII. Edvárdot nem a yorki herceg, hanem mindjárt Erzsébet hercegnő követi a trónon. Az örökösödéssorrendjében utána nevelése abból a feltevésből indul ki, hogy egykor Anglia királynője lesz, tekintettel arra, hogy VIII. Edvárd nem is gondol a nősülésre.

Először arra gondoltak, hogy Erzsébet

hercegnőt beadják valami nyilvános iskolába, ezt a tervet azonban el kellett ejteni, mert egyik nyilvános iskola sincs berendezve arra, hogy olyan különleges tantervet állítson össze, amely egy jövődöbeli királynőnek megfelelné. A yorki herceg végül is úgy oldotta meg a kérdést, hogy Anglia legkiválóbb pedagógiát szakértőivel tanácskozássra ült össze és velük együtt alapította meg a kis hercegnő egész nevelésének tantervét. A tantervet később minisztertanács elé vitték, amely azt alapos megvitatás után, jóváhagyta. A tízéves Erzsébet hercegnő legszívesebben saját házacskájukban tartózkodik. Ezt a kis házat Wales népe ajándékozta Erzsébet hercegnőnek hatodik születésnapja alkalmából. A házat, amely méreteiben úgy viszonylik a gyermekekhez, mint ahogy egy normális ház a felnőttekhez, a windsori kastély udvarában építették fel. A liliputi ház szobái másfél méter magasak és az egész ház mindössze hét és fél méter hosszú. Van itt

Mindenki a **HERMES** (B. Herescu & H. Florescu)

nagy szerencséjéről a **12.000.000** teljes főnyereményről beszél!

Ön is milliomos lehet, ha a

HERMES

cluji főújságjánál Piata Unirii 1. veszi sorsjegyét!

sárnapi, nov. 29-én este fél 9 órakor: **TRAVIATA** címszerepben.

rdán, dec. 2-án este fél 9 órakor: **Langó kisasszony** címszerepben.

ÁG

készül
szórtabb

uj végrehajtási törvények tart. kérdések letárgyalási tanács által ki-törvénynek a kény-kapcsolatos részét tén a hitellet hely-

ormány
t?

egyébként a kormány igazgatási szerveinek lehetőleg szükre ja kerülni azt, hogy tpetendő maximális területén a legkülön-ak ki ugyanannak a i csak zavart és fe-

hogy a kormány — lemondott az árdrásáról.

ERNÉLVAN
HÉT.

en éber
Sheaffer.

N JOBB PAPIR-
BEN.

mánia részére:

TUL, SIGHTET.

2500 lejig.

BECLEAN „GETTÓJA“...

Beclean típusa az ardeali zsidó községnek. Ilyenszerű volt a múltban annak a környéknek majdnem minden városa: józan élet, munka, vallásosság és zsidó eszméiség tartják az egyensúlyt. „A klein jidisch Städtl“.

A hid mellett van az autóbussz első megállója; ez a város „zsidónegyede“. Nem gettószerűen keskeny és nem piszkos. Széles út szeli át, a házak mindkét oldalon kicsinyek, mint a község többi házai, tisztára vannak festve, az udvar nem gazos, a falépcsők sikálva, pokróccal fedve. Észre kell venni az ilyen dolgokat, hogy az ember itélhessen azokról, akik a házakban élnek.

Barátságosak, vendégszeretők, közvetlenek. Örömeiket is közlik a vendéggel, nemcsak a bánatukat. Pillanatok alatt megszeret az ember ilyen községet és jól érzi magát benne.

A zsidónegyed két házsora egyébként — ami ritkaság — zsidók tulajdonában van. Beclean, a régi telepek egyike, mint Alba-Iulia vagy Orisor. Az ország rész fejedelmek hozták ide a zsidókat a török időkben iparosoknak, kereskedőknek, pénzváltóknak. — Egyik elődöm — Samuél Ehrenfeld — mondja Lichtenstein Salamon főrabbi ur — még a fejedelem kastélyában kapott lakást.

A „fejedelem kastélya“ úgy vélem, történeti tévedés. Bethlen Gábornak másféle voltak a birtokai. Ez itt a fejedelem oldalági rokonaié volt, akik azonban a zsidókat kedvelték mozgékonyaságuk és megbízhatóságuk miatt. A zsidók ma is mozgékonyak és igénytelenek; kétségtelenül ez az oka, hogy a krizist könnyebben bírják, mint egyebükt. A szászöten család közül kettő orvos, egy ügyvéd, egy gyógyszerész. Két redőnygyár, egy oajmalom van zsidó kézen és egy botgyár. Inkább kicsi üzemek, 8—12 munkással, de olyan a tisztaság és rend a munkahelyeken, mint nagyvárosok modern ipartelepein.

Van egy „textil-gyár“ is: taliszokat gyártanak benne. Ide a főrabbi ur fia vezetett el, közel van a rabbiakhoz és a Talmud Tórához, hogy lássam, mennyire a vallási élethez tartozik ez az üzem, amelyből mindössze kettő van az országban. A talisz-gyár egyébként Lichtenstein József uré, a főrabbi fivéréé, nagy család, amely generációkra visszamenőleg adott lelkipásztorokat ennek a községnek.

Az első teremben a szövészek mellett szakállas-pajeszos, meglepően gondozott fiatal munkás ült, az orsót áhítattal hajította, alig nézett a látogatókra. Egy polcon béber könyvek. Szünidőben — mondotta kísérőm — a munkások kicsit esznek, aztán tanulnak.

Indig Jehuda barátunk tréfásan megjegyezte, hogy minden elkészített talisz között bemegy a fűrdőbe és hétszer alámerül. Ez ugyan nem történik meg, de a munkás tisztasága után itálve — szinte elhíhető.

A Talmud Tórában ma már egészen ritka embertípust találtam, egy drága öregembert; reb Jicchok Rieselnek hívják, tul van a hetvenen, ott ül a gyermekek között komoran és jóindulattal, mint ábrahámí időkben megmaradt emberpásztor. Négy-szer átvette a Talmudot, minden kommentárjával.

Solem alejchem!
Megkérni, honnan jövök, melyik bet hamidrasba járok Clujon. Zavarba hoz, el

HOTELE CARLTON
Világvárosi legmodernebb komforttal
megnyit!!!
TLM-SOBARA

akarok siklani az ügy fölött; nem enged. Meg kellett jelölnöm egy tanházat, valahol a Somes mellett. Elgondolkozik, hogy van-e ott ismerőse, tanítványa. Ezeröttszáz tanítványt „állított ki“ negyven éves pályája idején, életének ez volt a műve, „minden robotjának vigasza.“

Az intézményekről a főrabbi ur világosít föl. Két temploma közül az egyik — „Bét Jehuda“ — a chaszidoké. A nagytemplom askenáz stílusú. Van Talmud-egylet, amely évente egyszer, adar hetedikén tartja a „szijjumot“ és „Chevra Misnájot“, ahol háromszor egy évben veszik át a tananyagot. A Chevra Kadisa mellett működnek még: a Nőegylet, a Wizo és egy Bét Jakob iskola, ahol a Clujról elkerült tehetséges Finkelstein Paula tanít.

Egészen nyomasztó szegénység is tapasztalható a városban, de senki nem engednek elesni. Bethlen István gróf malmát az Eidinger és Grossmann család bérl. Pénteken idején ingyen-lisztért a néhány szegény és senki, aki kezét kinyújtja, nem utasítanak el.

Általában a város emberein régi nemesi gallériára érződik. Vajjon nem-e erre jellemző, hogy a főrabbi lakásának egyik a-táját szarvasgancs díszíti?

A modern zsidó életet a Zsidó Kaszinó reprezentálja. Több, mint amit általában a „kaszinó“ fogalma főd. Cionisták hozták létre, a kedves, buzgó és minden üdvös dologra kapható dr Fried Andor elsősorban. Még emlékeznek Cluj az agilis, kishővesű cionista diákra Clujon, aki azóta (vagy tíz esztendője) megfériasodott, majdnem megömbölyödött, fogorvosi rendelője van, de a házáján minden jó zsidó megfordul, nemcsak mint paciens. Ami kulturális megmozdulás van a községben, azt a Zsidó Kaszinó kezdeményez. Ha jön a Keren Hajjeszód-biztos, a Keren Kajjemet propagandista, a Joint emisszáriusa, ha a Zsidó Világkongresszusra választanak, mindenkori a Zsidó Kaszinó áll rendelkezésre. Irodalmi törvényszéket ha rendeznek, pótszékes házuk van, mert a város intelligenciája nemzetiségi különbségre való tekintet nélkül eljön a kaszinóba.

— Meglátja, — mondja dr Fried Andor két fogtömés között nagy lelkesen — meglátja, micsoda kulturházzá fogjuk mi fejleszteni a kaszinót! Be fogunk vezetni héber kurzusokat és olyan kulturmunkát csinálunk, hogy beszélni fognak rólunk.

A cionista-csoport jórészt revizionista. Ez azonban nem akadályozza meg a többi frakciók munkáját. A Keren Kajjemet persely mellett ott a Tel Chaj pikszis és ha a zsidó alapok reprezentánsai megjelennek, Balázs gyógyszerész üdvözlö a vendégeket. A klub objektív akar maradni — ezt a lelkesre kötötték. Elhíthet.

A kedves, okos Indig Jehuda, akit már említettem, a második hebaista a városban. Kornbaum Markus az első. Azok között volt, aki még a „maszkilek“ hatása alatt tanult. Értékes embernek dicsérik, — nagy kár, hogy nem volt alkalmam megismerni.

Beclean, a kicsi zsidó fészek talán annak köszönheti kiegyensúlyozottságát, hogy a községnek nincsenek nagyobb gazdasági egyenletlenségei. Ez a tényező határozza a társadalmak lelki életét. A néhány jómódu, de sokat küzdő ember segít az egzisztenciájában elmaradottak. Ez pedig azon igyekszik, nehogy tulságosan megterheljen másokat. Mindkét részen bizonyos foku idealizmus van jelen, aminthogy az egész zsidó életnek éltető és mozgató eleme az ideál. Aki a szombatot anyagi áldozatok árán megtartja, aki az új Erec Jiszraelért munkával és anyagokkal adozik, aki kinevelj magában az új zsidó fölfogást, aki a hagyományokban nemcsak ődsiságokat lát; hanem letörli róluk a történelem porát és észreveszi a mulhatatlan értéket — mind idealista. Azt lelkesültség fűti; emberiség.

Ideálom változhatnak, célok és törekvések megvalósítása körül eltérhetnek a vélemények, de aki igaz ember, megtalálja az utat a másikhoz.

Erre akarom figyelmeztetni azokat a becleani barátaimat, akikkel a revizionizmus és a mai cionista-politika realitáisi fölött vitatkoztunk. Legyenek meggyőződve, hogy akár ebben akár a tulsó táborban a talpig emberek együtt fognak menni. Aminthogy együtt mentek a közelmúltban, az arab terror véres heteiben.

Necsak köszöntsük egymást a béke szavával, hanem éljünk is a szó szellemében. Salom!

Spezialistik aprótes laboratoriumi munkájának köszönhető, hogy a **PUDER, KÖLNIVIZ, ARC-SZAJ. FESTÉK PARFÖMÖK** gyártásában

Créations NHB
Készítményei a tökéletesség és közkedveltség legmagasabb fokát érték el. Fróbiája ki azokat! Kitérőnek!
Kérje teljes b.alomma: a jobb drogériákban, van, gyógyszerárakban, és illatszertárakban.
En-gros beszerzési forrás: N. H. Balthazar, București, Str. Selari 7.

Érdekes szakvélemény Hubermann Bronislaw cluji hangversenyének műsoráról

Az ardeali napilapok már közölték Huberman Bronislaw november 12-iki hangversenyének műsorát, amit zenei körökben szinte elragadtatással fogadtak. Egy ismeret zenei szaktekintély a Huberman hangverseny rendezőségének elküldte érdekes hozzászólását, amit alább közlünk:

Egy előadóművész műsorának helyes összeállításához is külön művészet kell, hiszen az előadóművész egész egyéniséget kell tartalmaznia. És valóban ez a műsor Huberman mély, komoly, virtuózkodástól mentes zenei világnézetét tükrözi. (Igaz, ugyanakkor számol a divattal és a közönséggel is, de ez talán még szimpatikusabbá teszi őt előtűnk.) Händel szonátja s utána egy tétel Bach szóló-sonatájából; alkalmunk lesz tehát egy érdekes problémát — minden vitán felül a legnagyobb hegedűművész játéka által megvilágítva hallani. Händelt és Bachot még nem is oly régen a hivatalos zene-történelem is egymás mellé, egy kategóriába könyvelte el, a modern zene-esztétika érdeme, hogy kikutatta a két zeneszerző közötti óriási eltérést. Bach szigorú konstrukcióju gótikus templomokat épít, korszakot lezáró és korszakot nyitó hatalmas kompozícióival. Händel pedig tőle függetlenül megteremtí és kiszélesíti az éneklő zenét, azt, amit ma arioso-nak nevezünk. Bach az egyházi zene, Händel a világi operaszerező.

A műsorban Beethoven-kompozíció is szerepel. A „Tavaszi szonáta“ elnevezés ugyan nem Beethovenól ered, de jellemző erre a műre, amelyből talán hiányzanak a világrengető mélységek, hogy annál több bájj, kedvességgel, finomsággal legyen benne. A műsor második fele Tschaikowsky hegedűversenyével kezdődik. A technika nehézségei ennek a darabnak ma már túlhaladottak, de jellemző, hogy keletkezése idején egy orosz hegedűművész, akit az interpretálására felkértek, visszaküldte a darabot azzal, hogy lehetetlenség lejátszani. A modern zenét Simanowsky képviseli. Befejeszül Huberman-nak két Chopin-átíráját kapjuk. Ezeknek érdekessége, hogy Huberman hogyan varázsolja át a kizárólag zongorára komponált és speciálisan zongoraszerzőtől származó darabokat.

Gyümölcs (alma) konyak 40%-os, nem aromatis, gabonapálinkához hasonló
100 fokként 75 lejért kapható
Cim: Stupp Josif Bistrița.

Orvos! Mérnök! Gyár!
Minden német (25% redukción), francia, stb. folyóirat és könyv LEPAGE-nál Cluj. Kérjen ingyen jegyzéket Lepagétól, Cluj, jelezve, mely szakma érdekli.
Pollák Miklós

Ezen jelentéktelen összegek ellenében részt vesz az Állami Sorsjáték huzásain, amelynek terve **77.917 NYEREMÉNYT, 289.132.196 LEI** értékben, tartalmaz. Vásároljon sorsjegyet és gondoljon arra, hogy a pénz, amit érték adott az eddig létező legnagyobb esélyek mellett helyeztetett el... A negyed

NEGYEDSORSJEGY OSZTÁLYONKÉNT 200 LEI
EGÉSZ SORSJEGY OSZTÁLYONKÉNT 800 LEI

VÁSÁROLJON IDEJÉBEN SORSJEGYEKET.

A 12. SORSJÁTEK **ÁLLAMI SORSJÁTEK** **Az I. osztály HUZÁSA NOVEMBER 15-én.**

NHB

és kedveltségük el. Kötetek! A legjobb drogériákban és illatszertárakban. H. Balthazar, Bucuresti, Str. Selari 7.

akvélemény
ronislaw cluji
ek műsoráról

már közzétek Huber-ber 12-iki hangver-ait zenei körökben fogadtak. Egy is-tély a Huberman-gének elküldte érde-át alább közlünk:

műsorának helyes ösz-za művészet kell, hi-z egész egyéniséget valóban ez a műsor-moly, virtuózkodástól zetetük közöri. (Igaz, divattal és a közön- még szimpatikusab-

Händel szonátja s- szülő-sonatájából; egy érdekes problé- feijül a legnagyobb által megvilágítva achot még nem is oly- enetörténelem is egy- egóriába könyvelte el, tika érdeme, hogy ki- rező közötti örési el- ru konstrukcióju göti- t, korszakot lezáró és- talmas kompozícióival. gígetlenül megteremti- dő zenét, azt, amit ma- k. Bach az egyházi ze- i operaszerező.

noven-kompozíció is- sonátja" elnevezés- entől ered, de jellem- lyből talán hiányzanak- ségek, hogy annál több- anság legyen benne. A- Tschaikowsky hedüli- k. A technikai nehézsé- ak ma már túlhaladot- gy keletkezése idején- vész, akit az interpre- risszakulda a darabot- nség lejátszani. A mo- sky képviseli. Befeje- két Chopin-átiratát- ekessége, hogy Huber- lja át a kizárólag zón- s speciálisan zongora- darabokat.

nyak 40%-os, nem aro- pállinkához hasonló- **ment 75 lejért**
pható
Josif Bistrița.

rnök! Gyár!
redukció!), francia, stb. LEPAGE-nál Cluj. Kér- Lepage-tól, Cluj, jelezve, ma érdekli.

WIZO A zsidó Asszony

HIVATALOS LAPJA

Utibeszámoló

Irta: LOBL BÖZSI (Timisoara)

Azok a Wizo asszonyok, akik már voltak propagandauton, tudják, hogy mennyi szin, mennyi impresszió vegyül ilyenkor össze, szép és kevésbé szép egyaránt. Miután már néhány napot itthon ültünk hazaérkezés után és igyekeztünk beletalálni magunkat a rendes kerékvágásba, az uti élmények lassan-lassan rendeződni kezdenek emlékeztünkben, de ugyanez a harmonikus egy- séggé válik és már nem tudjuk különvá- lasztani kellemes élményeinket a kevésbé kellemesektől. Mindenesetre megpróbálók kerek képet adni mostani utamról, mely annyi örvendetes meglepetésben volt gaz- dag, hogy szeretném, ha arról többi Wizo testvéreim is tudomást szereznének és sok csoport tanulságot vonhatna le saját mun- kájára vonatkozólag.

Első állomásom Orsova volt. Reicher Márkusné, az orsovai csoport agilis elnök- nője informál a helyzetről. Bizony kevés Wizo elnök mondhatja azt, amit ő: „Tag- jaink jó cionisták, szívesen végeznek min- den munkát“. Valóban, a délutáni Wizo- összejövetelen élénk érdeklődést tapasztal- tam az orsovai Wizo asszonyok részéről szervezetünk problémái iránt. Leginkább természetesen palesztinai dolgokat akar- tak hallani és itt is azt tapasztaltam, mint mindenütt: palesztinai intézményeink mű- ködése rendkívül érdekli asszonyainkat. Különösen a gyermekgondozó intézmények munkája kapja meg őket, mosolygásukból kitűnik, hogy lelki szemekkel látják a pe- lesztinai gyerekeket, akiknek jólétét és he- lyes irányú nevelését az egész világ zsidó asszonyai a Wizo szervezetbe tömörülve se- gitik elő.

Az orsovai Wizo csoport tagjai szeretet- tel és érdeklődéssel kísérik a Wizo munká- ját és a délutáni megbeszélésen sok aktu-ális problémát tárgyaltunk meg, melyek- hez az asszonyok nagy hozzáértéssel szö- ltek hozzá. Meg kell említenem Löwenkopf Kálmán főrabbi munkáját, aki igen sok- ban segítségére van Reichernének és érté- kes munkásságával nagyban hozzájárul az orsovai szép eredményekhez.

Este teastély volt, amely a bicaron-ak- ció beindítására szolgált. Az akció másnap délelőtt folytatódott, amikor Erdős Mag- da asszony kíséretében, akinek régi cionis- ta munkásságát már Timisoaráról ismer- tem, sikerült az akciót lefolytatni.

A délutáni vonattal tovább utaztam Ca- ransebesre. Itt bizony kissé szkeptikusan fogadták, nem bíztak abban, hogy az ak- ció egyáltalán le lehet folytatni és a Wizo asszonyok is csüggedten néztek az elkövet- kező munkaév elé. Az esti mitingben gép- számú közönség gyűlt össze, akiket Grün- berger Manoné, a Wizo csoport alelnök- je üdvözölt. Seidler Géza tanító ez alkalom- mal kezdte meg cionista szemináriumát, megtartotta első előadását és a caranse- besi zsidóság örömmel és lelkesedéssel ün- nepelte a nagyszerű előadót, aki most ke- rült Caransebesre és minden kilátás meg- van arra, hogy ébren fogja tartani az ot- toni zsidóságban az érdeklődést problé- máink iránt. Ezután megkísértem a bi- caron-akció beindítását. A caransebesi ve- zetőség pesszimizmusa nem bizonyult jo- gosnak: a városka zsidósága megértette, hogy segítségére kell sietnie a jövünk, mert megértett az idő arra, hogy minden zsidó testvérként álljon egymásmellé a kö- zös cél érdekében. Örömmel és szívesen já- rultak hozzá az akcióhoz, melyet másnap Pollák Miklós kíséretében fejeztem be, aki-

nek lelkes, igaz cionista odaadással végzett munkája tette lehetővé az akciónak min- den reményen felüli eredményét.

A caransebesi vezetőség ujjal erővel lát- most hozzá a munkához, melynek első pro- gramponjtja a zsidó otthon megalapítása. Minden remény megvan arra, hogy az ott- hon révén úgy a cionista helyicsoport, mint a Wizo eredményes, szép munkát fog- nak végezhetni.

Caransebes után Hateg következett. Ki- csi városka, mindössze 40-50 zsidó csa- láddal, akik azonban egytől-egyig száz szá- zalékos, jó cionisták. Talán Hateg az egyet- len helység Ardealben, ahol minden isten- tisztjelet után a templomban eléneklik a Hatikvát. Megérkezésem napján estére Wizo gyűlést hívtak egybe, mely az új ve- zetőséget volt hivatalos megválasztani, mi- után Hersch Samuné, a csoport nagy- szerű elnökét lemondott tisztségéről. Mik- or megkérdeztem, hogy nem volna-e haj- landó továbbra is vállalni a vezetést, azt válaszolta, hogy ezután még aktívabban fog résztvenni a munkában, mint eddig, de az a kívánsága, hogy új erő lendítse a cso-

A zsidó munkásnő a válság napjaiban

Walter Preuss, a neves palesztinai nem- zetgazdász legújabb munkájában a palesz- tinai munkásmozgalom fejlődését írja meg 5696. évében. (A munkát magyar fordítás- ban kiadta a Hitachud *Aviva-Barissza*). Külön fejezetben foglalkozik a dolgozó nő helyzetével és többek között a következő- ket írja:

„A férfimunkásoknál sokkal fájdalma- sebben sújtotta az átmeneti válság a mun- kásnőket, akik amugyis a legingadozóbb szakmákban vannak elhelyezkedve és új munkahelyeket nem igen találhatnak. Nagy a száma azoknak a munkásnőknek, akiket elbocsátottak a házi munkából és a szövő és ruhaszakmából a kereslet csök- kenése folytán. Új munkákban viszont kevés női munkás talált elhelyezkedést. Helyezték a falvakban sem kielégítő és a munkanélküliség sulyosan érintette őket. A Moezet Hapaolet (munkásnők tanácsa) különböző módokat keresett a munká- snő helyzetének feljavítására. Egy 700 fon- tos alap segítségével, amit főleg a munka- nélküli alap révén teremtettek elő, hét kü-

portot, új vezető álljon az élre, mert így látja azt helyesnek. Eszembe jutott dr Mirjam Scheuer, aki ugyanezeket a szava- kat mondta a timisoarai propagandista- képző kurzuson. A hategi asszonyok, akik ezen a kurzuson nem vettek részt, a maguk tapasztalataiból jöttek rá erre a megállá- pitásra és le is vonták ennek a konzekven- ciáit. Rottmann Manoné vállalta el az el- nöki tisztséget, akinek a személye feltétlen garancia a további eredményes munkára. Elsőrangú segítőitársakat nyert Hirsch Morné és Léb Manoné személyében, akik az elnöki megbízatást vállalták.

Másnap délután meglátogattam a hategi Barissza-szmiiffet, hol munkában edzett fi- uk és lányok készülnek a palesztinai élet- re. Jölesett közöttük lenni és lelkesedésü- ket látni, amellyel Erecbe készülnek. Már nem is élnek a jelenben, nincs egyéb té- májuk, mint a várvavárt alija.

Estére a hategi cionisták teastélyt ren- deztek, melyen a bicaron-akciónál csak, mint befejezett tényről beszélhettük, mert azt már jövetelem előtt lefolytatták. Kel- lemes estét töltöttünk el valódi cionista at- moszférában és talán mondanom sem kell, hogy a sziffról bejött chaluco és chalu- cák hórrájával és énekével fejeztük azt be.

Utolsó állomásom Déva volt. A bicaron- akciót már itt is lefolytatták, úgy hogy egyedüli munkám a Wizo csoport reorgani- zációja volt. Estére összegyűltek az asszo-

nyik Gál Béláné lakásán és sokáig beszél- gettünk egy a galuti helyzetről, mint a pe- lesztinai intézmények fontosságáról. Itt is azt kell mondanom, amit Orsováról: a Wi- zo palesztinai gyermekgondozó intézmé- nyei ragadták meg a dévai asszonyok fi- gyelmét, akik megígérték, hogy igyekez- ni fognak eredményes munkával elősegít- ni a Wizo törekvéseit. A csoport vezetője Gál Béláné lett, akinek agilitása és hozzá- értése biztosították képezik a most megal- kult dévai Wizo-csoport eredményes mun- kásságának. Segítségére lesznek Kahan Vilmosné, Perlmutterné, valamint Szegő Ilonka és úgy ez a gárda, mint a most alapítandó zsidó otthon meg fogják terem- teni Déván is azt a cionista életet, amely- re most nagyobb szüksége van a galut zsi- dóságának, mint valaha. Ezzel tehát vége- re is értem beszámolómnak. Bevallom, kis- sé fáradtan érkeztem haza és úgy gondol- tam, hogy egyhamar nem fogok ismét utá- zásra vállalkozni. Mikor azonban azt hall- juk, hogy csoportjaink élnek, dolgoznak és eredményeket érnek el, akkor elfelejtjük az utazások fáradalmait és örömmel vál- lalkozunk a további munkára.

Asszonyok, szeressétek a Wizot, mert tartalmat és irányt ad az életünknek. Még pedig értékes tartalmat és helyes irányt. És — last but no least — a palesztinai asszonyoknak és gyermekeknek szükségük van reánk és várják a segítségünket. Ne hagyjuk, hogy hiába várjanak.

melynek igen neves keresztény tagjai is voltak, elítélte ezen könyvet és most a leg- felsőbb irodalmi törvényszék foglalkozik vele s reméli, hogy hasonló ítéletet fog hozni.

Sajnos előadását nem sztenografáltuk s így nem áll módunkban valamit is nyujta- ni a többi Wizo asszonyoknak ezen igá- zán nagyszerű előadásból, de reméljük, hogy egyszer talán Ardeal más városaiba is eljut dr Mayer Ebner és nagy tudását és előadó művészetét szintén élvezhetik.

Wizo-élet Reghinben. A reghini Wizo-cso- port programmszerűen szombat este tartotta meg a szezon első teastjét. Háziasszonyok voltak Grün Béláné és Fixel Vilmosné, akiket a szép számban megjelent tagok a gondos rendezésért meleg elismerésben részesítettek. Felolvasások, szavaltatok és aktuális revü tartották jó hangulatban a közönséget. Dicsé- ret illeti a Jung Wizot is, mely derekasan ki- vette részét a munkából. A bizatót kezdett re- ményelni enged, hogy a kététenként ismétlődő estélyek zsidó társadalmi élet kialakulását fogják eredményezni.

— **Wizo élet Timisoaran.** A timisoarai Wizo csoport belvárosi cirklje kedden, ok- tóber 13-án délután tartotta összejövetelét Dr Sas Ernőné lakásán, míg a józsef- és gyárvárosi cirklj szerdán, 14-én délután Mannheim Lajosné lakásán gyűlt össze. Első alkalommal Reiter Lunka, második alkalommal Handler Elise tartott előadást. Mindkét előadó a rendes évi munkapro- grammról beszélt, különös tekintettel a Wi- zo tagra. Kifejtették, hogy tulajdonképpen mit jelent az a Wizo tagjának lenni, ki- hangsúlyozták az összetartozandóság érte- sének a fontosságát, az öntudatos Wizo asszony lényét és azt a ténnyt, hogy egy csoportnak az alapját, az erősségét a ta- goknak kell képezniök és nem a vezetősé- nek, mint ahogyan ez a legtöbb ardeali csoportban a helyzet. Az előadás mindkét alkalommal élénk vitát vont maga után. — Jövő héten szerdán, október 21-én a timi- soarai Wizo csoport nagy, közös összejö- vetelt tart Vermes Ernőné lakásán, mely alkalommal Mayer Ebner fog előadást tar- tani. A háziasszony ezután is meghívja a Wizo tagokat.

Dr. Mayer Ebner elő- adása a timisoarai Wizóban

Illusztris vendége volt Timisoarának dr Mayer Ebner. Nyolc évvel ezelőtt járt elő- először Timisoaran a bukovinai zsidóság nagy vezére és a timisoarai asszonyok egy- része előtt ismertette a Wizo lényegét és hogy ez az ismertetés milyen volt, arra leg- jobban rávilágít az a tény, hogy beszédje- nek hatása alatt azonnal mintegy 70 ass- szony jelentkezett le a Wizo-ba s ez a szám nyolc év alatt négyezerre gyarapodott és Timisoaráról eljutott Ardeal legkisebb helységébe is.

Ez az ember, akinek az ardeali Wizo meg-

alakulását köszönheti részben, örömmel vállalta csoportunk meghívását Vermes Ernőné lakására, de a nagyszámu Wizo- asszonyoknak még sokkal nagyobb öröm- ben és élményben volt részük végighallgat- va az ő érdekes s lebilincselő előadását Te- odor Fritsch könyvéről, melyet az első cio- nista kongresszusról adott ki. Végigvezet bennünket a könyv főbb részein, tételről- tétellel bebizonyítja, hogy milyen abszurd- dumokat adott T. Fritsch nagy filozófu- sunknak, Achad Haamnak szájába. Azért tartja szükségesnek ezen könyv ismerteté- sét, mert ez a könyv egyik példánya a British muzeumban található és amint er- ről egy angol újságíró kiderítette, kb. 170 pont majdnem szó szerint megegyezik egy francia írónak, Morris Jolienak könyvével. Az összehívott irodalmi törvényszék, a-

Az első őrészen

Az egyik ardeali ifjúsági szervezet nyári táboráról szól az alábbi kedves írás:

A tűz még parázsolt, amikor Ráchél, a „Kineret” roskvucája felkötötte Esztert:

— Kelj fel, Eszter! Tíz perc múlva őrészen kell állnod.

Eszter álmosan motyogott valamit.

— Ne bolondozz Eszter. Öltözz fel gyorsan! Mi lesz a Kineret becsületével?

Eszter második gimnazista volt ekkor. A legkisebb a Kineretből. Mosávrá most jött először és így őrészen is először fog most állni, életében. Miközben felöltözködött, Ráchél megmagyarázza neki, hogy ő főleg a konyhánál fog örködni. Szuri majd fent vizsgál.

Eszter csak azt kérdezte meg öltözés közben:

— Eg még a tűz, Ráchél?

— Még parázslik ugyan — felelte Ráchél — de el kell oltanunk, mert nincs több fáink.

Eszter felvett még egy szvetert és a botját is a kezébe vette.

— Készen vagyok.

Ráchél megkérdezte Esztert:

— Miért kérdezted, hogy ég-e a tábor-tűz? Csak nem félsz talán?

— Még sohasem örököttem — felelte Eszter, miközben az őrhelyhez közeledtek. Nem... tudom...

Eszter gondolt arra, hogy félni fog, de mikor észbe jutott, hogy Ráchél milyen bátor és milyen merész, lenyelte a félelmesülte, bátoralan szavakat és hallgatott. Szép szabályosan tisztelgett és átvette az őrészet.

A hold nevetve teregette a felhő-nyájakat, a fűzfák gallyai suttogva beszélgettek, az éjszakában csak a folyó egyhangú zúgása hallatszott. Gyönyörű volt ez a nyári éjszaka.

Eszter le-föl sétált, de minden lépésnél körülnézett.

Kicsiny szívét egészen összeszorította az egyedüllét szokatlansága. Nem mert megmozdulni nagy önállatlanságában.

Egyszer csak valami kiáltást hallott mesziről.

Szive hevesen kezdett dobogni.

Kis idő múlva közelebből hallott valami emberi hangot. Nem sétált tovább. Egy helyen állt fészeken és homlokát összeráncolva nézte a folyót, amerről a hang jött.

Pár perc telhetett el, amikor egy uszó fekete halmot pillantott meg a vizen.

Ennek láttára teljesen karmai közé kapartotta Eszter lelkét a félelem. Tudatában volt, hogy ő most fél és valamivel történnie kell vele. Ugy érezte, ha neki valóban két óra hosszáig kell itt állnia, megszakad a szíve! Szóli szeretett volna Szurinak, de szegyelte. Kiáltani szeretett volna, hogy felverje a tábor, de érezte, hogy most egyetlen hang se jöjjön ki a torkán... Nézte... nézte az uszó tömeget... a folyó zúgásánál erősebben dobogott a szíve — és mindigfigyelő, nagy, fekete szeméből könny szivárgott elő. Nagy könnyek gördültek alá sima arcán, oly nagyok, mint egy-egy nyári esőcsepp, amelynek sulya alatt meghajlik a gyenge virág.

Mikor Ráchél lefeküdt, észbejutottak Eszter szavai: „Eg még a tűz, Ráchél?” Azután észbejutott az is, amikor ő is legelőször állt őrészen... amikor második gimnazista volt...

Bizony nagy dolog is az első őrés! Száz pihenő zsidó testvér álmát először őrízni!...

Ráchél fölött és kiment Eszterhez.

Amint kiment a sátorhoz, Eszter azonnal észrevette és nagyot kiáltott:

— Állj! Ki vagy?

— Ejnye, Eszter, hát meg sem ismered? Hanem jól van, így kell csinálni.

Közélem és Eszter arcába nézett, ki mindenképpen el akarta rejteni tekintetét a holdfény elől.

— Eszterke — kezdte Ráchél a testvéri szeretett hangján — kicsi Eszter... te... sirtál...

Eszter nem felelt.

Ráchél úgy érezte, hogy soha nem szerette annyira ezt a kis lánykát, mint most. Magához ölelte.

Eszter megbátorodott.

— Ugye... nem mondd meg a fiúknak, Ráchél — kérdezte Ráchélől csaknem zokogva, szinte könyörgő hangon.

— Félsz egyedül?

— Félek egyedül.

Ráchél ráterítette kabátját egy kidőlt főtörszre.

— Gyere. Új ide mellém és ne félj.

Ráchél sokáig simogatta testvérkéjét és azon gondolkodott, hogy mit is mondjon neki... Megnyugtató...

Egyenesen feltette a kérdést:

— Mitől félsz itt a tábor közepén?

A Ráchél hangjából áradó szeretet átölelte Eszter gyermeklelkét.

— Nem tudom, — volt a válasz.

— Hány éves is vagy te, Eszter?

— Tizenhárom leszek...

— Mit gondolsz, kicsi Eszter, mondta Ráchél csaknem suttogva, — abban az időben, amikor még nem laktak a zsidók házakban, hanem mindenkinek sátor volt a háza és egy tizenhároméves fiatal zsidó gyerek öröködött a beláthatatlan pusztai éjszakájában, félt-e?

Eszter nem felelt.

— Tudod, arra az időre gondolok, amikor még nem volt meg az országunk, hanem a pusztában barangoltunk... Vagy kicsi Eszter — és mégjobban magához ölelte — nézd azt a kis szentjánosbogarat, amelyik itt előttünk világít. Félt-e az? Pedig neki még botja sincsen, amivel megvédi magát... Hallottad?... Zörrent az ág... Biztosan egy kis mókus hancurozik a közelünkben. Mondd csak, a mókusokat védik a többiek? És látod, nem félnék!... Olyan fűrűgn ugrádoznak most is, amikor... te félsz. Hogy kinevetethetnek téged a mókusok...

— Vagy attól tartasz, hogy ránk támadhat valaki? Sokan vagyunk hozzá!... Talán a sötétség ijeszti meg?...

— Igen, Ráchél! Mintha valaki felém nyúlt volna... Egy hatalmas, nagy kar... Egy óriás karja lehet csak akkora...

— Testvérkém... Az a óriás biztosan nagyon erős is, ha akkora karja van. Kettőnkkel is elbírja könnyen! És nézd csak... most

— Igen, Ráchél! Mintha valaki felém nyúlt volna... Egy hatalmas, nagy kar... Egy óriás karja lehet csak akkora...

— Testvérkém... Az a óriás biztosan nagyon erős is, ha akkora karja van. Kettőnkkel is elbírja könnyen! És nézd csak... most

— Igen, Ráchél! Mintha valaki felém nyúlt volna... Egy hatalmas, nagy kar... Egy óriás karja lehet csak akkora...

— Testvérkém... Az a óriás biztosan nagyon erős is, ha akkora karja van. Kettőnkkel is elbírja könnyen! És nézd csak... most

— Igen, Ráchél! Mintha valaki felém nyúlt volna... Egy hatalmas, nagy kar... Egy óriás karja lehet csak akkora...

— Testvérkém... Az a óriás biztosan nagyon erős is, ha akkora karja van. Kettőnkkel is elbírja könnyen! És nézd csak... most

— Igen, Ráchél! Mintha valaki felém nyúlt volna... Egy hatalmas, nagy kar... Egy óriás karja lehet csak akkora...

— Testvérkém... Az a óriás biztosan nagyon erős is, ha akkora karja van. Kettőnkkel is elbírja könnyen! És nézd csak... most

— Igen, Ráchél! Mintha valaki felém nyúlt volna... Egy hatalmas, nagy kar... Egy óriás karja lehet csak akkora...

— Testvérkém... Az a óriás biztosan nagyon erős is, ha akkora karja van. Kettőnkkel is elbírja könnyen! És nézd csak... most

— Igen, Ráchél! Mintha valaki felém nyúlt volna... Egy hatalmas, nagy kar... Egy óriás karja lehet csak akkora...

— Testvérkém... Az a óriás biztosan nagyon erős is, ha akkora karja van. Kettőnkkel is elbírja könnyen! És nézd csak... most

— Igen, Ráchél! Mintha valaki felém nyúlt volna... Egy hatalmas, nagy kar... Egy óriás karja lehet csak akkora...

— Testvérkém... Az a óriás biztosan nagyon erős is, ha akkora karja van. Kettőnkkel is elbírja könnyen! És nézd csak... most

— Igen, Ráchél! Mintha valaki felém nyúlt volna... Egy hatalmas, nagy kar... Egy óriás karja lehet csak akkora...

— Testvérkém... Az a óriás biztosan nagyon erős is, ha akkora karja van. Kettőnkkel is elbírja könnyen! És nézd csak... most

— Igen, Ráchél! Mintha valaki felém nyúlt volna... Egy hatalmas, nagy kar... Egy óriás karja lehet csak akkora...

— Testvérkém... Az a óriás biztosan nagyon erős is, ha akkora karja van. Kettőnkkel is elbírja könnyen! És nézd csak... most

— Igen, Ráchél! Mintha valaki felém nyúlt volna... Egy hatalmas, nagy kar... Egy óriás karja lehet csak akkora...

— Testvérkém... Az a óriás biztosan nagyon erős is, ha akkora karja van. Kettőnkkel is elbírja könnyen! És nézd csak... most

— Igen, Ráchél! Mintha valaki felém nyúlt volna... Egy hatalmas, nagy kar... Egy óriás karja lehet csak akkora...

— Testvérkém... Az a óriás biztosan nagyon erős is, ha akkora karja van. Kettőnkkel is elbírja könnyen! És nézd csak... most

— Igen, Ráchél! Mintha valaki felém nyúlt volna... Egy hatalmas, nagy kar... Egy óriás karja lehet csak akkora...

— Testvérkém... Az a óriás biztosan nagyon erős is, ha akkora karja van. Kettőnkkel is elbírja könnyen! És nézd csak... most

— Igen, Ráchél! Mintha valaki felém nyúlt volna... Egy hatalmas, nagy kar... Egy óriás karja lehet csak akkora...

— Testvérkém... Az a óriás biztosan nagyon erős is, ha akkora karja van. Kettőnkkel is elbírja könnyen! És nézd csak... most

— Igen, Ráchél! Mintha valaki felém nyúlt volna... Egy hatalmas, nagy kar... Egy óriás karja lehet csak akkora...

— Testvérkém... Az a óriás biztosan nagyon erős is, ha akkora karja van. Kettőnkkel is elbírja könnyen! És nézd csak... most

— Igen, Ráchél! Mintha valaki felém nyúlt volna... Egy hatalmas, nagy kar... Egy óriás karja lehet csak akkora...

— Testvérkém... Az a óriás biztosan nagyon erős is, ha akkora karja van. Kettőnkkel is elbírja könnyen! És nézd csak... most

— Igen, Ráchél! Mintha valaki felém nyúlt volna... Egy hatalmas, nagy kar... Egy óriás karja lehet csak akkora...

— Testvérkém... Az a óriás biztosan nagyon erős is, ha akkora karja van. Kettőnkkel is elbírja könnyen! És nézd csak... most

— Igen, Ráchél! Mintha valaki felém nyúlt volna... Egy hatalmas, nagy kar... Egy óriás karja lehet csak akkora...

— Testvérkém... Az a óriás biztosan nagyon erős is, ha akkora karja van. Kettőnkkel is elbírja könnyen! És nézd csak... most

— Igen, Ráchél! Mintha valaki felém nyúlt volna... Egy hatalmas, nagy kar... Egy óriás karja lehet csak akkora...

— Testvérkém... Az a óriás biztosan nagyon erős is, ha akkora karja van. Kettőnkkel is elbírja könnyen! És nézd csak... most

— Igen, Ráchél! Mintha valaki felém nyúlt volna... Egy hatalmas, nagy kar... Egy óriás karja lehet csak akkora...

— Testvérkém... Az a óriás biztosan nagyon erős is, ha akkora karja van. Kettőnkkel is elbírja könnyen! És nézd csak... most

— Igen, Ráchél! Mintha valaki felém nyúlt volna... Egy hatalmas, nagy kar... Egy óriás karja lehet csak akkora...

— Testvérkém... Az a óriás biztosan nagyon erős is, ha akkora karja van. Kettőnkkel is elbírja könnyen! És nézd csak... most

— Igen, Ráchél! Mintha valaki felém nyúlt volna... Egy hatalmas, nagy kar... Egy óriás karja lehet csak akkora...

— Testvérkém... Az a óriás biztosan nagyon erős is, ha akkora karja van. Kettőnkkel is elbírja könnyen! És nézd csak... most

— Igen, Ráchél! Mintha valaki felém nyúlt volna... Egy hatalmas, nagy kar... Egy óriás karja lehet csak akkora...

— Testvérkém... Az a óriás biztosan nagyon erős is, ha akkora karja van. Kettőnkkel is elbírja könnyen! És nézd csak... most

— Igen, Ráchél! Mintha valaki felém nyúlt volna... Egy hatalmas, nagy kar... Egy óriás karja lehet csak akkora...

— Testvérkém... Az a óriás biztosan nagyon erős is, ha akkora karja van. Kettőnkkel is elbírja könnyen! És nézd csak... most

— Igen, Ráchél! Mintha valaki felém nyúlt volna... Egy hatalmas, nagy kar... Egy óriás karja lehet csak akkora...

— Testvérkém... Az a óriás biztosan nagyon erős is, ha akkora karja van. Kettőnkkel is elbírja könnyen! És nézd csak... most

— Igen, Ráchél! Mintha valaki felém nyúlt volna... Egy hatalmas, nagy kar... Egy óriás karja lehet csak akkora...

— Testvérkém... Az a óriás biztosan nagyon erős is, ha akkora karja van. Kettőnkkel is elbírja könnyen! És nézd csak... most

— Igen, Ráchél! Mintha valaki felém nyúlt volna... Egy hatalmas, nagy kar... Egy óriás karja lehet csak akkora...

— Testvérkém... Az a óriás biztosan nagyon erős is, ha akkora karja van. Kettőnkkel is elbírja könnyen! És nézd csak... most

— Igen, Ráchél! Mintha valaki felém nyúlt volna... Egy hatalmas, nagy kar... Egy óriás karja lehet csak akkora...

— Testvérkém... Az a óriás biztosan nagyon erős is, ha akkora karja van. Kettőnkkel is elbírja könnyen! És nézd csak... most

— Igen, Ráchél! Mintha valaki felém nyúlt volna... Egy hatalmas, nagy kar... Egy óriás karja lehet csak akkora...

— Testvérkém... Az a óriás biztosan nagyon erős is, ha akkora karja van. Kettőnkkel is elbírja könnyen! És nézd csak... most

— Igen, Ráchél! Mintha valaki felém nyúlt volna... Egy hatalmas, nagy kar... Egy óriás karja lehet csak akkora...

— Testvérkém... Az a óriás biztosan nagyon erős is, ha akkora karja van. Kettőnkkel is elbírja könnyen! És nézd csak... most

— Igen, Ráchél! Mintha valaki felém nyúlt volna... Egy hatalmas, nagy kar... Egy óriás karja lehet csak akkora...

— Testvérkém... Az a óriás biztosan nagyon erős is, ha akkora karja van. Kettőnkkel is elbírja könnyen! És nézd csak... most

— Igen, Ráchél! Mintha valaki felém nyúlt volna... Egy hatalmas, nagy kar... Egy óriás karja lehet csak akkora...

— Testvérkém... Az a óriás biztosan nagyon erős is, ha akkora karja van. Kettőnkkel is elbírja könnyen! És nézd csak... most

— Igen, Ráchél! Mintha valaki felém nyúlt volna... Egy hatalmas, nagy kar... Egy óriás karja lehet csak akkora...

— Testvérkém... Az a óriás biztosan nagyon erős is, ha akkora karja van. Kettőnkkel is elbírja könnyen! És nézd csak... most

— Igen, Ráchél! Mintha valaki felém nyúlt volna... Egy hatalmas, nagy kar... Egy óriás karja lehet csak akkora...

— Testvérkém... Az a óriás biztosan nagyon erős is, ha akkora karja van. Kettőnkkel is elbírja könnyen! És nézd csak... most

— Igen, Ráchél! Mintha valaki felém nyúlt volna... Egy hatalmas, nagy kar... Egy óriás karja lehet csak akkora...

— Testvérkém... Az a óriás biztosan nagyon erős is, ha akkora karja van. Kettőnkkel is elbírja könnyen! És nézd csak... most

— Igen, Ráchél! Mintha valaki felém nyúlt volna... Egy hatalmas, nagy kar... Egy óriás karja lehet csak akkora...

— Testvérkém... Az a óriás biztosan nagyon erős is, ha akkora karja van. Kettőnkkel is elbírja könnyen! És nézd csak... most

— Igen, Ráchél! Mintha valaki felém nyúlt volna... Egy hatalmas, nagy kar... Egy óriás karja lehet csak akkora...

— Testvérkém... Az a óriás biztosan nagyon erős is, ha akkora karja van. Kettőnkkel is elbírja könnyen! És nézd csak... most

— Igen, Ráchél! Mintha valaki felém nyúlt volna... Egy hatalmas, nagy kar... Egy óriás karja lehet csak akkora...

— Testvérkém... Az a óriás biztosan nagyon erős is, ha akkora karja van. Kettőnkkel is elbírja könnyen! És nézd csak... most

— Igen, Ráchél! Mintha valaki felém nyúlt volna... Egy hatalmas, nagy kar... Egy óriás karja lehet csak akkora...

— Testvérkém... Az a óriás biztosan nagyon erős is, ha akkora karja van. Kettőnkkel is elbírja könnyen! És nézd csak... most

— Igen, Ráchél! Mintha valaki felém nyúlt volna... Egy hatalmas, nagy kar... Egy óriás karja lehet csak akkora...

— Testvérkém... Az a óriás biztosan nagyon erős is, ha akkora karja van. Kettőnkkel is elbírja könnyen! És nézd csak... most

— Igen, Ráchél! Mintha valaki felém nyúlt volna... Egy hatalmas, nagy kar... Egy óriás karja lehet csak akkora...

— Testvérkém... Az a óriás biztosan nagyon erős is, ha akkora karja van. Kettőnkkel is elbírja könnyen! És nézd csak... most

— Igen, Ráchél! Mintha valaki felém nyúlt volna... Egy hatalmas, nagy kar... Egy óriás karja lehet csak akkora...

— Testvérkém... Az a óriás biztosan nagyon erős is, ha akkora karja van. Kettőnkkel is elbírja könnyen! És nézd csak... most

— Igen, Ráchél! Mintha valaki felém nyúlt volna... Egy hatalmas, nagy kar... Egy óriás karja lehet csak akkora...

— Testvérkém... Az a óriás biztosan nagyon erős is, ha akkora karja van. Kettőnkkel is elbírja könnyen! És nézd csak... most

— Igen, Ráchél! Mintha valaki felém nyúlt volna... Egy hatalmas, nagy kar... Egy óriás karja lehet csak akkora...

— Testvérkém... Az a óriás biztosan nagyon erős is, ha akkora karja van. Kettőnkkel is elbírja könnyen! És nézd csak... most

— Igen, Ráchél! Mintha valaki felém nyúlt volna... Egy hatalmas, nagy kar... Egy óriás karja lehet csak akkora...

— Testvérkém... Az a óriás biztosan nagyon erős is, ha akkora karja van. Kettőnkkel is elbírja könnyen! És nézd csak... most

— Igen, Ráchél! Mintha valaki felém nyúlt volna... Egy hatalmas, nagy kar... Egy óriás karja lehet csak akkora...

nem nyul felénk... Te csak képzelődél, kicsi Eszter.

(A hold egészen bevilágította a tábor területét és a kavicsal beszört sima földön hosszasan nyult el az egymást átölelva tartó két lány árnyéka.

— En ugy szeretném, Eszter, ha nem félnél — beszél tovább Ráchél — és mindig teljesíthetnéd kötelességedet! Eszter — folytatta megállás nélkül, vidám hangon, mint akinek nagyszerű jut eszébe —, te olvastad annak a kis bachurának a történetét, aki sötét éjszaka ment át egyik kibucból a másikba, hogy hírt vigyen?

Eszter gondolkodott.

Ráchél segített neki.

— Akit visszajövet lelőttek az arabok... — Olvastam — mondta Eszter röviden.

— És te, Bone létedre, itt a machne közepén, gyáván...

Eszter félbeszakította Ráchét:

— Ráchél testvérem!...

Felugrott és botja után kapott:

— Megkérném valamire. Tedd meg, kérlek! Menj be és fekdj le. En nem félek és nem is fogok félni soha!...

Ráchél lelkéből egy meleg könnycsepp alakjában buggyant ki az öröm.

A ponyva mögül büszkén nézte a keményjárású kis someretet...

Riwka W.

A WIZO palesztinai intézményei a zavargások hónapjaiban

A Wizo intézményeiben egy napra sem állott meg a munka az utóbbi hónapokban, sőt intenzívebb volt, mint más esztendő ezen évszakában, mert az intézmények növekedései közül csak nagyon kevesen használhatták ki két hetes nyári szabadságukat. Ezért a nyári hónapokban is minden hely be volt töltve az intézményekben. Fokozott munkát igényelt az a tény is, hogy minden intézménynél őrészek és segédrendőri posztok állottak. Hónapokon át alig volt éjszaka, hogy ne hangzóttak volna el fegyverlövés az intézmények környékén. Nahalaj, Afule és Ajajot egyaránt többször volt célpontja a fegyverlövésnek. De miként az ország összes többi gazdaságai, a Wizo-farmok is minden erejükkel azon voltak, hogy fokozzák a gazdaságok termelését. Az összes farmokon növelték a zöldségtereket, különösen Afuleban, ahol

az új kutak először tették lehetővé a kielégítő öntözést. Nahalalban az új fejőgép lehetővé tette a tejtermékek jobb és értékesebb feldolgozását. Ajajothban minden nehézség ellenére még júliusban megkezdtek a harmadik ház építését, úgy hogy annak befejezése az ősz végére várható. Mig Ada Fischmann, az ajajothi intézet vezetője Zürichben volt, Chajutah Buszel, Daganja első chalucának egyike helyettesítette.

A nachlat-jizchaki házzgazdasági iskolában is újítások történtek, így tökéletesítették a kertgazdaságot és a tehénészeti üzemet. Ezenkívül kéthetenkénti diétakurzust vezettek be azon 12 növendék számára, akik most ősszel végzik be tanulmányukat. A rendes konyha kiegészítéseként beteg-koszt főzésére is tanították a lányokat.

WIZO-HIREK

A Hadassah timisoarai leánycsoport október 14-én tartott összejövetelt Molnár Vera olvasta fel a revüt. Baruch Klári a messianizmus koráról tartott előadást. Előadása keretén belül ismertette Israel Zangwill: „Getto” című könyvét. Az előadást hosszú vita követte. Következő héten, az október 21-i összejövetelen, a revut Werker Babuci állította össze. Stein Duci kitiű előadást tartott „A cionizmus története Balfour”-ig címmel. Utána Grünfeld Klári Morris Rosenfeld: „A Vihar” című versét szaválta el nagyon szépen.

Wizo-élet Timisoarán.</

A horogkereszt árnyékában

A MEGSZUNTETETT EMBERSZERÉ-
TET. Egy hatvanéves öreg német
zsidó, emberszeretettel vezéreltette, meg-
hallgatja egy fiatal keresztény leány kö-
nyörgését és a családjába fogadja. Ez a
fiatal-leány azelőtt évekig alkalmazásban
volt ennél a családnál és a nürnbergi árja-
törvény sodorta ki onnan. Azóta munka-
nélkül ténfergett. Most azt kérte, arra az
időre fogadják csak vissza, amíg valahol
újra alkalmazást nem kap. Meghallgatják
a kérését, visszafogadták. A család két
leányával lakott egy szobában e fiatal nő,
aki hálából néha segítkezett a háztartás
tennivalóiban.

Más országokban ezt úgy emlegetik:
emberszeretet. A Harmadik Birodalomban
ugy hívják: fajgyalázás.

A dortmundi néptörvényszék pörbe fo-
gta az öreg zsidót „fajgyalázás” címen és
ötven márká pénzbüntetésre ítélte. Az íté-
letet végre is hajtották.

Az ELLEPLEZÉSSEN VAN A VE-
SZÉDELEM... Ezekkel a németországi
jelenségekkel kapcsolatban érlelyes cikket
ír a londoni „Times”-ben Norman Angell,
a világhírű közgazdász.

Utal arra, hogy ő és az ő köre a háboru
alatt mindent elkövettek az angol sajtóban
a németek ellen megjelent rémmesék ellen-
súlyozására, mert tudták, hogy ezek a
rémhítoriák az ellenfelek kitalálásai.
Őszinte és érlelyes harcot vívtak a béke-
szerződés, a jóvátételi követelések örült-
ségei és a Ruhr-megszállás rettenetes hi-
bái ellen is. „Ami azonban most a Német-
országban történő eseményekről a lapok-
ban olvashatunk — írja azután Norman
Angell — azt nem Németország ellensé-
gei találták ki, mert valóságukat Német-
ország mai vezetői maguk is beismerik.
Nemcsak a zsidókat, hanem az ugyneve-
zezt „kevertfajúkat” is üldözik, ez az ül-
dözés nők és gyermekek előtt sem torpan
meg, napról-napra mindnyájuknak a leg-
nagyobb megaláztatás mártíriumát kell
elszenvedniök. Hónapról-hónapra, évről-
évre szünet nélkül folyik ez a harc egy
védtelen kisebbség ellen.” Norman Angell
azzal végzi: „A veszedelem nem abban van
hogy ezeket a német eseményeket netán
eltulozzák valahol, külföldi lapokban, ha-
nem abban, hogy elleplezik, vagy kisebbit-
tik...”

Igy is van!
Sem elleplezni, sem kisebbiteni. Ilyes-
mit tenni: cinkosság!

A HITLERISTA „JOG”. A londoni nem-
zetközi jogászértelmezés foglalkozott a
nemzeti szocialista jogrendszerrel is. Föl-
szólalt dr. Röjter német ügyvéd, aki éve-
ken át szerepelt a nemzeti szocialista ügy-
védlistán és Thülmannak a védője volt.
Dr. Röjter régebben a konzervatív német
nemzeti párt tagja volt, de most párizsi
emigrációból érkezett a londoni értekezlet-
re, ahol kijelentette, hogy „a mai német
büntetőjog gyakorlatilag inkvizíció.”

Végül egyhangu határozatban élesen
megbélyegezték a nemzeti szocialista „jo-
got”, mert az teljesen megtagadja a világ
valamennyi civilizált országában a száza-
dok folyamán fokozatosan kifejlesztett jog-
elveket.

AZ „UTOLSÓ INGATLAN”. A Worms
melletti Eich községben egy zsidó kézen-
levő ingatlant, 730 négyzetméter kerttel
a napokban irtak át egy árja nevére. Ez volt
a községben az utolsó ingatlan, ami zsidó
tulajdonban maradt. Az összes, a község-
ben letelepült zsidók elköltöztek, javarészt
külföldre.

Október 26-án az 1882 óta fennállott
Gustav Carsch et Cie, nagy konfekció cég,
amelynek több poroszországi városban volt
lerakója és műhelye árja kezébe került.
Ezzel a tranzakcióval számos zsidó alkál-
mazott maradt kenyér nélkül.

Starhemberg Bucovinában? Bucuresti-
ből jelentik: A Dimineata, Curentul és Uni-
versul egyöntetű jelentése szerint Starhemberg
herceg Bucovinában tartózkodik. A volt he-
lyettes kancellár néhány nap óta Bobesti
nagybirtokos storoinetzi kastélyának vendé-
ge. Állítólag a volt alkanellár a háboru alatt
egy eredben szögait Bobestivel.

Rombolásokká fajultak a diák- zavargások a varsói főiskolákon

Száz diákot bíróság elé állítanak a varsói kereskedelmi akadémia
berendezésének megrongálása miatt

Varsó, október 31. Lengyelországban tovább
folytatódnak az antiszemita diákzavargások.
Legújabbban a varsói kereskedelmi akadémia
voltak rendkívül súlyos zsidóellenes kilengé-
sek. Amikor újból megnyitották az akadé-
miát, amelyet a zavargások miatt egy hétre
bezártak, a nacionalista diákok nagy tumul-
tussal hatoltak be a főiskola épületébe és ké-
sekkel és botokkal támadtak rá a zsidókra.
Egy zsidó diákot oly súlyosan bántalmaztak,
hogy eszméletlen állapotban kórházba kellett
szállítani. Szocialista és demokrata diákokat
is inzultáltak. A nacionalisták büz- és könny-
fakasztó bombákat dobtak és kinyitották a
vizvezetékek csapjait, úgyhogy több előadó-
termet elöntött a víz. Amikor a rendőrség
megjelent az akadémián, az antiszemita diá-
kok elbarrikádozták magukat az előadóter-
mekben. A rendőrök acélisakkal és gáz-
maszkokkal felszerelve hatoltak be az épü-

letbe és ugyancsak könnyfakasztó bombákkal
operáltak a rendbontók ellen. Csak a késő
esti órákban sikerült helyreállítani a rendet,
illetve megtörni a tüntetők ellenállását. Az
előadásokat újból felfüggesztették.

Másnap a varsói főegyetemen voltak újabb
súlyos kilengések. A nacionalista diákok
körülzárták az egyetem főépületét, bezárták
az összes kijáratokat és megakadályozták a
diákokat, hogy az előadások befejezése után
elhagyják az egyetem épületét. A rektor meg-
jelent az egyetem ablakában és az előadások
felfüggesztésével fenyegette meg a rendbontó-
kat. Közben megjelent a rendőrség is, erre
azután elmenekültek a tüntetők. Néhányat kö-
zülük sikerült elfogni és őrizetbe venni.

Mintegy száz diákot tartóztattak le, akiket a
főiskola berendezésének súlyos megrongálása
miatt bíróság elé állítanak.

SHIRLEY TEMPLE, mindenki kedvence üzen a cluji gyermeknek

Édes kis Pajtásaim!

Mint ahogy olvastátok arról van szó, hogy e télen átlátogatok
Európába. Eljövök Bucurestibe és hazajövet egy napra kiszállok
Clujon is.

E látogatásom sajnos elmaradt, mert a ponyvám megbetegedett
és nem akarom egyedül hagyni. Helyettem azonban elküldtem Hoz-
zátok legújabb filmemet, amit még nagy városok sem játszottak.

A KIS KAPITÁNY az új filmem címe. Rengeteget táncolok és
énekelek benne és ami a fő, nadrágban, mintha fű volnék.

És most jön a meglepetés!!!

Elintéztém az Igazgató bácsival, a cluji Royal mozi tulajdonosá-
val, akinél a filmet játszik, hogy minden kislány 10 éves korig, aki
abban a hónapban született, amikor én, ezt a filmet ingyen nézheti
meg. Én áprilisban 12-én születtem. Minden kislány, aki áprilisi,
10 éves korig ingyen nézheti meg a filmet. Csak oda kell menni a
moziba az Igazgató bácsinhoz valami igazolvánnyal, hogy hány éve-
sek vagytok és hogy tényleg áprilisban születetek.

Szerettem volna minden gyerek részére elintézni e filmhez a sza-
bad bemenetet, de aztán Anyukának megmagyarázták, hogy azt
nem lehet, mert hát egy film sok pénzbe van és a mozi bácsiknak
is kell valamiből élni..... de hát olyan szépen játszom a KIS KAPI-
TÁNY-ban és annyira szeretlek Titeket, hogy megérdemlem, hogy
mindenki megnézzen a Royal mozgóban, keddtől, november 3-tól
kezdve.

Csókol benneteket:

Shirley Temple

A boncolás megállapította, hogy Katz Jakab erőszakos halállal halt meg

Az ütések következtében agyvérzést kapott Botisel volt rendőrmeister
áldozata. Holnap temetik Katz Jakabot

Cluj, október 31. Huszonegy óra óta folyik
a nyomozás a tragikus véget ért Katz Jakab
pálinkafőzőjében.

Biriescu főügyész és Marpozan komisár
vezetik a nyomozást és a legutolsó huszon-
egy óra leforgása alatt mindent elkövettek,
hogy a bűnügyre teljes világosságot derítse-
nek.

A kihallgatások éjjel-nappal szakadatlanul
folytak. A rendőrség már mintegy harminc
tanut hallgatott ki, de a tanuallomások hi-
hetetlenül ellentmondóak.

Botisel beismeri ugyan, hogy megverte
Katz Jakabot, de nem akarja elismerni azt,
hogy az ütések halálát okozhatták. A pálinka-
főző halálának híre azonban az őrmestert is
erősen megrendítette. Konokul hajtogatja en-
nek ellenére, hogy ő nem verte meg annyira
Katzot, hogy ez a halálát okozhatta volna.

A tanuk között vannak olyanok, akik azt
állítják, hogy Botisel tényleg nem verte meg
annyira Katzot és ennek bizonyítására azt
hozzák fel, hogy gyalog ment lakására haza,
miután elsősegélyben részesítették, a tanuk

nagy része viszont azt vallja, hogy Botisel ál-
lati kegyetlenségében halálra verte áldozatát.

A rendőrség az ellentétes tanuallomásokon
nem tudott kiigazodni, amíg Biriescu főügyész
meg nem adta a törvényes hívtalnak a
rendeletet a hulla felboncolására.

Kernbach professzor asszisztense végezte el
a boncolást. Ennek megejtése után megtette
jelentését az ügyészségnek. A jelentés szerint

Katz Jakab halála erőszakos volt. Agy-
vérzésben halt meg, amit időközben ka-
pott tüdőgyulladás is komplikált. Az agy-
vérzés a test fejletlenségénél talánható sérülé-
sektől keletkezett, amik súlyos ütésektől
származnak.

A jelentés megtétele után Biriescu főügyész
megtette az intézkedéseket a rendőrségen a
vizsgálat befejezése érdekében. A gyilkos
gyümölcsárut ma délután átkísérték az
ügyészségre.

A rendőrség egyébként kihallgatta az ál-
dozat özvegyét is ma lakásán. Az özvegy

Gyógyítható-e az impotencia?

Igen.
Bármi is legyen az impotenciának oka:
főlényesség, a mirigyek rossz működése, vagy
előrehaladott kor, egy célszerű kezelés töké-
letesen helyrehozhat mindent. De egy ilyen
kezelésnek két feltételt kell teljesítenie: ne
ártsan az egészségnél és vissza kell adnia a
férfinek szexuális képességeit, anélkül, hogy
fáradtságot okozna.

A Reton-tabletták ebben a tekintetben utol-
érhetetlenek.

Reton egy teljesen új bázis és ismételt
kísérletek alapján lett készítve, amelyek
végül eredményhez vezetnek.

A Reton hatása feljülülja az összes vára-
kozásokat: naponta 3 tablettával való kúra
visszaszerzi a férfi számára, aki szexuális
depresszióban szenved, a fiatalság erejét.

Egy Reton-tubus 25 tablettát tartalmaz és
kapható gyógyszertárakban és drogériákban.
Ára 98 lej.

Vidékre 110 lej. „A pénz előre beküldése
mellett”. Vezérképviselet E. & L. Cioart
Bucuresti, III. Str. Speranței No. 33.

könnyei között alig tudott valamást tenni.
Sirva kérte az áldozat megbüntetését, de szo-
morúan tette hozzá, hogy ezzel férjét már
ugysem tudják feltámasztani.

Az ügyészség egyébként a boncolás ered-
ményének közzététele után megadta az enge-
délyt Katz Jakab eltemetésére. A temetés
holnap délután 2 órakor lesz a klinikáról.

HÉT ÜZLETHELYISEG ÉS KÉT LAKÓHAZ LEEGETT BUZAUBAN

Bucuresti, október 31. (Az Uj Kelet tud.)
Szombat hajnalban tűzvész ütött ki Buzău
városában. A kivonult tűzoltóságának nem si-
került elfojtani a tüzet és délig hét üzlet és
két lakóház égett le. A károsult üzlet- és
háztulajdonosok: Chirita Radulescu, Nita Fa-
sie, Pfeifer Aurel, Stozki, Iancu Tulbure, So-
lomon Bornstein, Moritz Tenehaus, Avra-
mescu és Feuerstein. Chirita Radulescu ke-
reskedőt és Vasile Andrei nevű tisztviselőjét
őrizetbe vették, mivel gyújtogatással gyanu-
sítják őket. A kár többmillió lej, melynek
nagy része biztosítás révén megtérül.

A BALKÁN-SZÖVETSEG ÁLLAMAI VEZÉR- KARI FŐNÖKEINEK BUCURESTI ÉRTEKEZLETE

Izstambul, október 31. (Rador.) Fewci
Csarnak török vezérkari főnök Ankarából
ideérkezett. Csarnak marsall ma este a
Hamidia fedélzetén Constantába indult, ahon-
nan Bucurestibe megy, hogy résztvegyen a
Balkán-szövetségi államok vezérkari főnökei-
nek értekezletén.

Gibraltárban feltartóztattak egy szovjethajót

Moszkva, október 31. A Dnyeszter szovjet-
hajó, amely Hamburgból Batumba árut száll-
lított, a Gibraltári szoros bejáratánál egy fel-
kelőkhöz tartozó hadihajó feltartóztatta és
átkutatta.

— Mit firkálnak az emberek a vendéglői
asztalokra? Az amerikai szállodások szöveg-
sége bő statisztikai adatok alapján megállá-
pította, hogy a vendéglői asztalokra és ab-
roszkokra firkált dolgok 68.5 százaléka statisztika,
13 százaléka házakat, hajókat vagy
babakocsikat ábrázoló rajz, 7 százaléka vers,
6.5 százaléka női arc, 3 százaléka gurma tréfa
és 3 százaléka értelmetlenség.

Nagy Lajos szövegírás új regénye: „Buda-
pest Nagykávéház”. Az író a könyvről: — Uj
regényem egy pesti kávéház egyhónapi élete.
A történetek egész sorozata tölti be az egy-
havi időt, e sorozatban azonban benne él a
város, az ország, az egész világ, benne fog-
laltatik a múlt, a jelen s elközelésekben a
jövő. Azt a nagy és kinos körültekintést,
mellyel a „művek” ma készülnek, nem gya-
koroltam. A tollat megeresztettem, mindenről
megmondtam a véleményemet, oly szigorúan,
hogy — éppen elég lesz elviselnem. De előre
el kell árulnom, hogy a „Budapest Nagykávé-
ház” nem kulcsregény. Petur István és a
többi másfélszáz figura: regényvalak, kik a
modelljüktől tökéletesen szeszakadt, külön, ön-
álló életet élnek. Nagy Lajosnak a mai ír-
nemzedék egyik legizmosabb tehetségének a
„Budapest Nagykávéház” c. regénye Nyugat
kiadásában, szép kiállításban füveze 73 lej,
köve 118 lej minden könyvkereskedésben
vagy Lepage-nál Cluj. Kérje a Nyugat-köny-
vek tájékoztatóját.

SPORT

Gloria—Victoria

Cluj, október 31. (Az Uj Kelet tud.) Az idén nem sok szerencsével startoló Victoria labdarugócsapata a Nemzeti Bajnokság küzdelmében ma délután Clujon a Gloria együttesét látja vendégül. A Victoria mai feladata nem látszik túlságosan könnyűnek és biztonságosnak sem. A Gloria vezetett pontok alapján a nemzetibajnoki mezőny legjobban álló együttese. Azonkívül a csapat olyan játékosokat tud együttesében, mint Dobra, aki a magyarok elleni válogatott csapatban a középfedezet posztján a román csapat legjobb embere volt, rajta kívül Mercea és Igna a főerősségei az aradi együttesnek, amelynek azonban minden egyes játékosja komoly erő.

A Victoria módosított felállításban veszi fel a küzdelmet a mai mérkőzésen, mert mostani helyzetében igen nagy szüksége volna a mérkőzés két pontjára, amelyek megszerzése nem látszik valószínűtlennek. A cluj együttes a következő összeállításban játszik:

Munteanu II, Straja—Felecan I, Páll—Munteanu I—Nistor, Cornea—Pop III—Cociuban II—Felecan II—Căpușan.

A mérkőzés délután 3 órákor kezdődik és azt Morar dr vezeti.

Hagibbor—Uniuinea

A Gloria—Victoria mérkőzésén kívül a mai programon nyolc alkerületi és ifjúsági bajnoki mérkőzés szerepel. Ennek során a Hagibbor futballcsapata a Reuniunea csapatával ütközik meg. A mai részletes program a következő:

Nagypálya: Dél előtt 9 órákor CSMC—Napoca I oszt. bajnoki, 11 órákor Industria Sármei—CAC C) ligamérkőzés, délután 1 órákor Victoria—Echo ifjúsági bajnoki, 3 órákor Gloria—Victoria A) ligamérkőzés.

Kispálya: Dél előtt 9 órákor Turnatoria I oszt. bajnoki, 11 órákor Hagibbor—Reuniunea I oszt. bajnoki, délután 1 órákor Unirea—Avram Iancu I oszt. bajnoki, délután 3 órákor CFR—Reuniunea ifjúsági bajnoki.

CFR—UNIREA TRICOLOR 5:0 (0:0)

Bucuresti, október 31. (Az Uj Kelet tud.) Szombaton délután játszották le Bucurestiben a CFR—Unirea Tricolor nemzetibajnoki mérkőzést, amelynek első félidőjében az Unirea Tricolor egyenlő ellenfele volt a vasutasok együttesének, a másodikban azonban a CFR 5:0 arányban gazolta le ellenfelét. A gólok közül Auer harmat, Moldovan és Bogdan egyet-egy lőttek. Haterzer néző, bíró Mielu Petrescu.

Az első félidő 44. percében a CFR kapuja mögött incidens volt, ami miatt percekig a játék szünetelt.

Fellebbezett a Venus. Bucurestiből jelentik: A Nemzeti Bajnokság bizottsága döntése ellen, amelyet a Juventus—Venus mérkőzés ügyében hozott és amely szerint az óvást elutasította és a mérkőzést a Juventus javára igazolta, a Venus sportegyesület fellebbezést jelentett be.

Az idén már nem lesz több Román Kupa forduló. Bucurestiből jelentik: Azon hírekkel szemben, amelyek szerint a Román Kupa küzdelmében még lesznek az idén mérkőzések, illetékes helyen kijelentették, hogy a november 8-i napon, amelyről szó volt, hogy a Román Kupa küzdelem részére tartják fenn, nemzetibajnoki forduló lesz. A Román Kupában már csak a jövő év tavaszán folytatódhatnak a mérkőzések.

A TELAVIVI MAKKABI amerikai turán levő labdarugócsapata Newyorkban 1:0 (0:0) arányban győzte le Newyork profivalogatottját. A zsidó csapat Kanada bajnokával az Ulster United-del is mérkőzött, az eredmény 1:1 volt.

Pelissier francia kerékpáros bajnok csütörtökön délelőtt Mortagne és Párizs között a 159 kilométeres távolságot motorkerékpár vezetésével 2 óra 21 p 52 mp alatt tette meg, ami 67.656 km-es órátlagnak felel meg. Ez a legnagyobb sebesség, amelyet országúton kerékpáron elértek.

A francia kommunisták támadják a kormány politikáját, de kitaranak a népfront mellett. Párizsból jelentik: A kommunista párt párizsi tagozata tegnap este gyűlést tartott, amelyen Thorez képviselő szólt fel. Thorez erőteljesen támadta a szocialista pártot és a kormányt kül- és belpolitikájáért, de hangoztatta, hogy a kommunista párt, ennek dacára kitar a népfront programja mellett.

Vasárnap

is válthat jegyet

Hubermann

november 12-iki hangversenyére a főtéri kioszkban (autobuszmegálló). A fenntartott jegyeket is eladjuk hétfő reggeltől.

SZÍNHÁZ-FILM

Vasárnap félhétkor: Urilány Negyedtízkor: Ejjeli menedékhely

A színház bucsuhetének nagy eseménye Tamási Áronnak, a káttinó székely írónak Tündöklő Jeromos című színpadi játéka lesz, amelyet péntek este mutat be a színház. A Tündöklő Jeromost tudvalevőleg a Szépimves Céh és a színház drámapályázatára beérkezett 83 darab közül tőntette ki a bíráló bizottság a 35.000 lejes pályadíjjal. A Vigaszínház, amely szintén megvásárolta a Tündöklő Jeromost, hozzájárult ahhoz, hogy a darab

ősbemutatója nálunk legyen. A premierre bejelentette jövetelét Jób Dániel, a Vigaszínház igazgatója, Ince Sándor, a Színházi Élet főszerkesztője, akikkel együtt több neves író és kritikus érkezik a Tündöklő Jeromos premierjére.

Mindenképpen nagy esemény lesz tehát a Tündöklő Jeromos bemutatója, amelyre érthető és izgalmas gonddal készül fel a színház.

A ciklus utolsó bemutatója: Tündöklő Jeromos

Mindszentek ünnepére olyan műsort állított össze a színház, amely senkinek a kegyeletlen érzését nem sértheti. Zenés előadás nem lesz a délutáni 3 órás előadás elmarad.

Délután félhétkor Zilahy Lajos immár világhíres, nemes ízlésű, pompás darabja, az Urilány kerül színpadra, amely ez év tavaszán valósággal lázba hozta a közönséget. A színház egyik legjobb előadása az Urilány.

Este pontban negyedtízkor Gorkij Maxim gyönyörű drámája, az Ejjeli menedékhely szerepel a műsoron. A nagyszerű darab eddigi előadásai teljesen szűfolt házakat vonzottak. Minthogy a színház egy hét múlva hosszabb turnéra indul, a vasárnap esti előadás ebben a ciklusban utolsó előadása lesz az Ejjeli menedékhelynek. Ezt az előadást rendszeres bérletben tartják meg.

Csodahajó. (Operettbemutató a cluj Davila Színházban). Péntek este érdekes és exotikus operettet mutatott be a színház együttese. A Kellér—Kardos—Márkus trió jó zenét, ötletet és fordulatokat szállított a Csodahajóban a színpadnak, amiket Gróf László a káttinó művész és rendező alaposan kiaknázott. Csupa ragyogás és meglepetés a színpad, amelyen az együttes legjobbjai képességük legjavát vetették latba. Solymosán Magda könnyed és bátor angol misszje énekben és játékbán egyaránt elsőrangú és meglepően jó volt. Stefanidesz III legsikerültebb szerepe egyikét keltette. Neveztető és egyben elragadó komikumával újra demonstrálta, hogy igaz, verbéli művészszerénység. Tompa Sándor íttas matróza hasznegelőn jó volt, Csóka József száraz humorával mulattatott, Fülöp Sándor a táncával. Jeney János angol tengerészisztyje csupa elegancia és nagyvilágiaság. Tóth Elek államtitkár játszott a megszokott élethűséggel, Miklóssy Margit káttinó volt, Wojticzky Elvira üde és bájos. Deésy, Csengeri, Rajnai ambiciójával illeszkedett a játékba, amelyet Tebán táncai élenkítették. A balettből Báza Éva emelkedett ki. (g.)

A SZÍNHÁZ HETI MŰSORA:

Vasárnap d. u. 3: Mindszentek ünnepe miatt 3 órákor nem tart a színház előadást.

Vasárnap d. u. fél 7: Urilány. (22-edszer. Fényes Alice, Harmath Jolán, Czoppán Flóri, Beness Ilona, Kovács György, Tompa Sándor, Tóth Elek, Csóka József, Nagy István fellépésével.)

este 9¼: Ejjeli menedékhely. (Közkelet-matru harmadszor. Rendes bérlet.)

Hétfő fél 9: Csodahajó. (Harmadszor.)

Kedd fél 9: Csodahajó. (Negyedszer.)

Szerda fél 9: Csodahajó. (Ötödször.)

Csütörtök fél 9: Csárdás. (Tizenegyedszer.)

Péntek fél 9: Tündöklő Jeromos. (Tamási

Áron 3 felvonásos színpadi játéka, a szerző jelenlétében. A Szépimves Céh és a színház drámapályázatának nyertes színdarabja. Rendező Kádár Imre. A teljesen új, modern díszleteket és kosztümöket Vásárhelyi Ziegler Emil festőművész tervezte. Fényes Alice, Stefanidesz III, Kószegi Margit, Forgács Sándor, Tompa Sándor, Kovács György, Fülöp Sándor, Tóth Elek, Csóka József, Borovszky Oszkár, Nagy István, Deésy Jenő, Lantos

Béla, Rajnai Sándor a főszerepekben. Premier bérlet 9. szám.)

Szombat este 9: Tündöklő Jeromos. (Rendes bérlet 9. szám.)

Vasárnap d. u. 3: Csavargólány. (Olcsó helyárakkal.)

d. u. 6: Csárdás. (Tizenkeddedszer.)

este 9: Tündöklő Jeromos. (Harmadszor.)

A ROMAN OPERA TURNEJA:

Vasárnap, november 1 (Timisoara) este: Bohémélet.

Hétfő, november 2 (Timisoara): Trubadur.

Kedd, november 3 (Oradea) Cigánybáró.

Szerda, november 4 (Oradea): Bohémélet.

ROYAL MOZGÓ MŰSORA:

Ma, vasárnap és holnap, hétfőn utoljára: Charlie Chan legizgalmasabb filmje: Az éjféli szeasz.

Vasárnap délelőtt matiné.

Keddől: Shirley Temple legújabb világfilmje: A kis kapitány.

EDISON MOZGÓ MŰSORA:

Világvárosi műsor román és magyar feliratokkal: I. Metropolitan opera. Lawrence Tibbet, Virginia Bruce, Cesar Romero. II. Nyolc óra az élet. (Nőorvos). Dráma. Chester Morris, Robert Taylor. III. Kulturfilm. Helyárak: 10 és 15 lej. Kezdet: 3, 6, 9 órákor.

Hétfőtől: 3 film román és magyar feliratokkal: I. Ez történt egy éjszaka... Csoda vigjáték. Clark Gable, Claudette Colbert. II. A pénz rabszolgái. Nagy dráma. Paul Muni. III. Journal. Helyárak: 10 és 15 lej. Kezdet: 3, 6 és 9 órákor.

A MUNKAS MOZGÓ MŰSORA:

Vasárnap és hétfőn: I. Kaland a bécsi udvarban. Operett. Fősz.: Nagy Kató és Victor de Kowa. II. A vészjel. Az évad legizgalmasabb filmklgére. Főszereplő: Richard Barthelmes. III. Journal. Helyárak: 10 és 12 lej.

A legizgalmasabb vegetárius ételék a Schwartz Ignác vezetésével álló „Flóra” vegetárius étteremben kaphatók. Rendkívül olcsó abonoma árak: 3 fogásos ebéd 20 lej vacsora 12 lej. Str. Gheresou 7. (Kereskedelmi Akadémia során.)

BUNDÁT SZÖRMÉT

a legújabb divat szerint vásárolhat:

WEISZ ERNŐ
szőrmeszalón CLUJ,
Gólya-palota

APRÓ HIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 2 lej, vastagabb betűvel 4 lej. Legkisebb apróhirdetés 20 lej. Allástkeresőknek 30 százalék kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelígés levelet csak úgy továbbítunk, ha portóbélyeg mellékelve van.

Szőrmék dus választékban. Bundák készítését, javítását legolcsóbban vállalom. Gallérozások a legújabb bécsi modellek szerint készülnek. Bixenpaner szőrmeszalón Regele Ferdinand 3, szembe a kapuval emeleten.

Akar szép, fiatal lenni? Keresse fel legmodernebb módszerrel dolgozó kozmetikát. Regele Ferdinand II. emeleten (Gólya áruház) Ella Kozmetikai Intézet. Hivatalnoknőknek, diákoknak redukált árak. Inygen tanácsadás! Tanítványok szakszerű kiképzése.

Kiadó Strada Balcescu 15/a számú házban. Schwarzberger-féle ház mellett, 5 szobás parkettes, fűrdőszobás kertes lakás.

Elegáns butorozott különbejárati szoba, fűrdőszobahasználattal, november 15-re 1—2 személynek kiadó. Str. Fântânele 7.

Zsidó uricsaládnál keresek lakást lehetőleg fűrdőszobával. Válaszokat „Hivatalnoknő” jelíggére a kiadóba kérek.

Káttinó ort. kóser vegetárius ételék és sütemények a legolcsóbb árban kaphatók ADLER-nél, Str. Regele Ferdinand 22 I. emelet balra. Ugyanott esküvők, barmcive-ünnepélyek, brisszek és teadélutánok rendezését vállalják.

Fiatal orvost, perfekt román, magyar és német nyelvtudással, jó összeköttetésekkel keresek gyógyszerár. Fényképes ajánlatok referenciák és fizetési igények megjelölésével. „Megbízható” jelíggére a kiadóba kéretnek.

Aiudi Maar-féle prima gyümölcsfák egyedül nálam szerezhetők be és jegyvezetők elő. Teljes orgonák, diszfák, diszbokrok, kétéves rózsafák. Grieger, Regele Carol 37—39.

Naponta frissen fejt kóser tehén és bivaly tej — házhoz szállítva is — kapható Schwartz Ignácánál, Str. Gen. Poetas 23.

Különbejárati butorozott szoba, fűrdőszobahasználattal, esetleg kóser kosztal, kiadó. Octavian Goga 11, II. emelet.

Gesucht intelligentes Kinderfreulein (Erzieherin) für 7 jährigen (Schüller der I Klasse) Buben, mit Referenzen. Andermann Cernautji, Str. Avram Iancu 5.

59 éves, jól konzervált gyáros (özvegy, gyermektelen) biztos egzisztenciával feleségül venne meodrn urinót hozomány nélkül is, ha személye megfelel. Bővebbet „Mirea” házasságközvetítő iroda Cluj, Calea Regele Ferdinand 116.

Kóser ebéd- és vacsorakoszt ellenében felszolgálónöket vagy felszolgálókat keresünk. Jelentkezni lehet hétfőn és kedden délelőtt 12—1 óra között a Str. Memorandului 13/a, Str. Rațiu 5 felőli földszinten.

Könyvelőt keresünk román, német nyelvtudással. „Komoly” jelíggére a kiadóba.

Jóízűen, olcsón étkezhetünk, finom bivalytejes kávét 5 lejért ihatunk: Elekné ort. kóser étkezőjében. P. Mihai Viteazul 10.

HIRDETÉS AZ ÚJ KELETBEN
HIRDESSZEN AZ ÚJ KELETBEN

HIR

— Gheorghe Brătianu Bucurestiből jelentik: szerint Gheorghe Brătianu Constantinescu és Stilizsba és Brüsszelbe azonban, hogy a parlisszatér az országba, nagy külpolitikai vitát

— Göbbels kijelentetik, hogy a harcot a németek adásáért. Berlinből jelellista párt berlini titlása alkalmából Göbbel Németország folytatottékért. Hitler rámutatle a nemzeti szocializhódításáért, ahol sok

Ötven százalékkal fűrdőpülögépek számát parlament 5 milliárdnyújtott volt a léamiből a gépek számaemelik, a legénységtiszteket pedig 1000-

„Dura-Randé

Alkalmunk volt olv

Dur

minőségű savmenatni. Mint velünkMűvek az idei szegmelegrepetéssel szolg

A Dura-

nagy teljesítményű melyek bár csak kámalánodnál, mégis suak. Ezek a nagy lámpás rádiók rész anódáram fogyasztó mint a kis készülék a normálanódelem. ságos. A rádiótecs huzamosan a DUF problémát is, olys a fogyasztó rend sorban gazdaságos nyeket is mindenki minden viszontela szerű felvilágosítá den érdeklődőnek sére.

— Istentisztelet

ből jelentik: A buber 5-ikén istentismany képviselője mádiákságnak jelenlé a kérést, amelyért harcol.

— Nagyobb fegy

felszabatsria rendő anstetteni (Felső-Agyobb fegyverraktá felosztalott Schutzh Harminc letartóztá

HIREK

— Gheorghe Bratianu külföldre utazik. Bucarestből jelentik: A Dimineata értesülései szerint Gheorghe Bratianu kijelentette, hogy Constantinescu és Stirza kíséretében Párizsba és Brüsszelbe utazik. Hozzá tette azonban, hogy a parlament megnyitása előtt visszatér az országba, hogy részt vehessen a nagy külpolitikai vitában.

— Göbbels kijelentette, hogy tovább folytatják a harcot a német gyarmatok visszavételéért. Berlinből jelentik: A nemzeti szocialista párt berlini tagozata 10 éves fennállása alkalmából Göbbels kijelentette, hogy Németország folytatja a harcot a gyarmatokért. Hitler rámutatott arra, hogyan folyt le a nemzeti szocializmus harca Berlin megvédéséért, ahol sok ellensége volt.

Ötven százalékkal felemelik a francia hadirepülőgépek számát. Párizsból jelentik: A parlament 5 milliárd francia frank póthittelt nyújtott a légügyi miniszteriumnak, amiből a gépek számát 50 százalékkal felemelik, a legénységi létszámot 10.000-el, a tiszteket pedig 1000-el növelik.

„Dura-Rex-Triple”-anódiák

Alkalmunk volt olvasóinkat a közelmúltban a

Dura-Rex

minőségű savmentes elemekről tájékoztatni. Mint velünk most közlik, a Dura-Művek az idei szezonban ismét egy újabb meglepetéssel szolgál a rádiók számára.

A Dura-Rex-Triple

nagy teljesítményű anódiákról van szó, melyek bár csak kétszer nagyobbak a normálánál, mégis háromszoros kapacitásúak. Ezek a nagy gépek 4 és ennél több lámpás rádiók részére készültek, melyek anódiáram fogyasztása lényegesen nagyobb, mint a kis készülékeké és ezért számukra a normálánódiák használata nem gazdaságos. A rádiótechnika fejlődésével párhuzamosan a DURA megoldotta ezen fontos problémát is, olyan anódiát bocsátva a fogyasztó rendelkezésére, amely első sorban gazdaságos, de a legnagyobb igényeket is mindenkor kielégíti. Ezen elemek minden viszonylatban használhatók. Szakszerű felvilágosítással a DURA R. T. minden érdeklődőnek szívesen áll rendelkezésére.

— Istentisztelet az egyetemen. Bucarestből jelentik: A bucuresti egyetemen november 5-ikén istentisztelet tartanak a kormány képviselőjének, a tanári karnak és a diákságnak jelenlétében. Ezzel teljesítik azt a kérést, amelyért a nemzeti diákság 14 éve harcolt.

— Nagyobb fegyverraktárt fedezett fel a felsőausztriai rendőrség. Bécsből jelentik: Az anstetteni (Felső-Ausztria) rendőrség nagyobb fegyverraktárt fedezett fel, amely a felosztalt Schutzbund tulajdonát képezte. Harming letartóztatást eszközöltek.

— Hatalmas tűz pusztít Buzauban. Buzauból jelentik: Ma éjjel félhárom órakor a községháza szomszédságában lévő vaskereskedésben tűz ütött ki. A lángok orkászzerű gyorsasággal terjedtek át három szomszédos házra, amelyekben 8 üzlet van. Nemsokára kivonultak a helyszínre a tűzoltók, a helyőrségparancsnok, valamint a főgyógyász is. Mivel a buzai tűzoltóság nem rendelkezik megfelelő felszereléssel, telefonon a helyszínre rendelték a ploestii és ramnicu sarati tűzoltóságot is. A tűzet még a reggeli órákban sem sikerült eloltani. A kisváros lakossága körében ugyszólván pánik tört ki. Mindenki attól fél, hogy az egyre harapódzó tűz porrá égeti a kisvárost. A nyomozás során kiderült, hogy a tüzet gyújtogatás okozta. Eddig még nem sikerült kézrekeríteni a tettest.

— Ügyvédi iroda áthelyezés. Dr. Kepes Imre és Dr. Braumann Anna ügyvédek irodájukat Str. Iuliu Maniu 23 alá helyezték át.

— Imandi és dr. Anghelcsu vidékén. Bucarestből jelentik: Iamandi kultuszminiszter ma Baltibe utazott, egy egyházi ünnepségre, míg dr. Anghelcsu Craiovába utazott, ahol néhány új iskola felavatásán lesz jelen.

— Párizsban tárgyalások indultak meg a román állami küladósságok rendezésére. Párizsból jelentik: Párizsban tegnap ült össze a román állami küladósságokat rendezni hivatott bizottság. A román megbízottak kimutatást terjesztettek a szelvényulajdonosok elé, amely Románia fizetési és transzfer lehetőségére vonatkozik. A Curentul szerint Románia transzferképessége kb. 30 százalékat teszi ki a hitelező országokba eszközölt román kivitelből eredő devizáknak viszontelértékelési 44 százalékat tennék ki az 1936-ban diszponibilis valutáknak.

— Könyvfakasztó bombákat dobtak egy newyorki filmszínházba. Newyorkból jelentik: Nyoce newyorki filmszínházba könyvfakasztó bombákat dobtak és több mint 50 embert megsebesítettek. Azt hiszik, hogy elbocsátott alkalmazottak bosszújáról van szó.

— Értékesítés. Folyó hó 7-én, szombaton este 1/9 órai kezdettel a Calea Victoriei 10 szám alatti volt Haggibor klubhelyiségben rendezik meg a cluji BnÉ Jisraél szokásos ismerkedési estjét, melyre ezúttal meghívja tagjait. Vendégeket szívesen látunk. Programról és meglepetésekről a rendezőség gondoskodik. Rendezőség.

— Metamorphosis Transilvaniae címmel jelenik meg az Uj Transilvania karácsonyi jubileumi száma, jelenti be Györi Illés István lapjának most megjelenő novemberi számában s ez az album történelmi munka lesz, mert a legkitűnőbb transilvaniai tollak sorakoznak fel a mű mögött. A most megjelent Uj Transilvania számos rendkívül érdekes közleményei közül kiemeljük az alábbiakat: Teljes gőzzel az aruuzsora felé, Lassan mindnyájan örült spanyolok leszünk, Ofelsége garderobja, Sajtóvadászat a transilvaniai lapok szerkesztőségeiben, A mi színészeink színháza Budapestben, Az I. G. Farbenindustrie százmillió romániai vesztesége, A régi és mai fiatalok. E számban jelenti be a lap kiadóhivatala, hogy a most belépő előfizetők is ingyen megkapják a gyönyörű jubileumi albumot. Az előfizetési megrendelések Cluj, Str. Oct. Goga 13 címre küldendők.

Kifejezésteli
fej megfelelő
illatszere...

Számos szép hölgy egyik nagy gondját képezi bizonyára a helyes parfüm kiválasztása.

Az utánozhatatlan Diavolo-kölniviz minden nő egyéniségéhez alkalmazkodik és azt a titokzatos fluidumot kölcsönzi neki, amit mondán körökben gyönyörűséggel szívunk magunkba.

DIAVOLO

kölniviz

Sargy

DIAVOLO

— Mihalache a fővárosban. Bucarestből jelentik: Ma reggel a fővárosba érkezett Mihalache, a nemzeti parasztpárt elnöke. Mihalache még az este folyamán folytatja útját Cernautiba, ahol részt vesz az antirevizionista gyűlésen.

— Tisztázták Salengro francia belügyminiszter katonai helyzetét. Párizsból jelentik: Az a katonai bizottság, amit Gamelin tábornok elnökletével Salengro belügyminiszter katonai helyzetének kivizsgálására küldtek ki, megállapította, hogy: 1. Salengro nem volt egyezben sem hadbírósság elé állítva, 2. nem ítelték halálra, 3. beszüntettek ellene minden eljárást, még amikor német hadifogoly volt.

— A változás évében a rég bevált természetes „Ferenc József” keserűviz nélkülözhetetlen háziszert, főként ha arra kell törekednünk, hogy az agy, a tüdő és a szív felé irányuló vértódlást ellensúlyozzuk, valamint hogy az emésztőszervek renyhe működése folytán a belekben beállott pangást biztos és enyhe módon megszüntessük. Az orvosok ajánlják.

— Az Akademit Barissza ma, vasárnap este 9 órakor a Salom Club helyiségében (Str. Filipescu 6) tartja meg szemesztornyító gyűlését.

— Orvosi hír. Burger Sári fogászati rendelőjét áthelyezte Str. Memorandului 27 szám alá (a Villamosművek új palotájába, szemben a Banca Nationalával). Telefon: 365.

— Autobuszsofőrök és jegyszedők felvételi vizsgálja a CFR-nél. Mint már jelentettük, a CFR házikezelésbe veszi a városok közötti autobuszforgalom lebonyolítását. Ebből az alkalomból a CFR autobuszsofőröket és jegyszedőket toboroz, akiknek az egyes városokban levő kerületi központokban vizsgát kell tenniük. Ilyen vizsgáztató központ Cluj is. A vizsgázóknak november 17-én reggel 8 órakor kell jelentkezniük a CFR cluji forgalmi felügyelőségén. A jegyszedők szóbeli és írásbeli vizsgát tesznek román nyelvből a négy elemi iskola anyagának megfelelő számtan és földrajzi ismeretekből, míg a sofőrök ugyancsak írásbeli és szóbeli vizsgán kell beszámoljanak az autóvezetés elméleti és gyakorlati kérdéseiről. A vizsgán és orvosi vizsgálaton megfelelő jegyszedők 3000 lej, míg a sofőrök 5000 lej biztosítékot kell letégyenek. E biztosíték nélkül senki nem foglalhatja el állását. A vizsgára jelentkezés határideje november 15, míg a szükséges iratokat a cluji forgalmi felügyelőség hivatalához kell eljuttatni. A vizsgára való jelentkezéshez a következő iratok szükségesek: anyakönyvi kivonat, iskolai bizonyítvány, állampolgársági bizonyítvány és az illető magaviseletéről a legutóbbi munkahelyéről kiállított bizonyítvány, iratok arról, hogy milyen szolgálatban volt eddig, katonai lívret, a sofőröknek ezenfelül be kell mutatniok hajtási igazolványukat is. A vizsgára jelentkező sofőrök korhatára 40, míg a jegyszedőké 30 év. Csakis cluji illetőségűek és azok jelentkezhetnek a vizsgára, akik hasonló vizsgán még nem estek át.

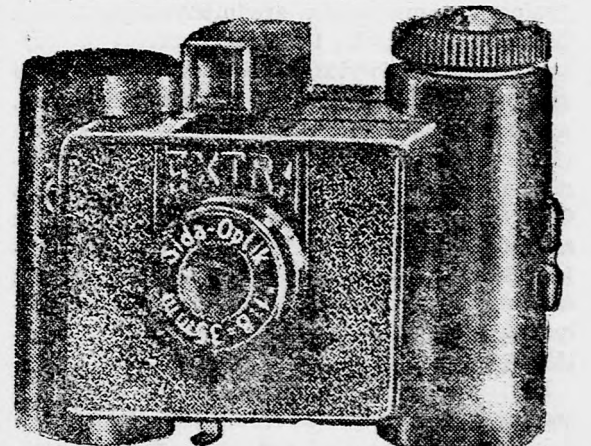
— A Regal-bar igazgatósága f. évi november 1-én, vasárnap délután 4 órai kezdettel nagy műsoros teadélután rendez a cluji zsidó iparosok aggenháza javára. Kérik Cluj város zsidó társadalmát, hogy ezen a jótékony célú rendezvényen minél nagyobb számban megjelenjen szíveskedjék.

— Házasság. Jakobovits Margitka Cluj és Meisel Vilmos Ghimes Făget (Ciuc) házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett.)

— A Kórházi szombat. A hitközségek és imaegyesületek figyelmét felhívjuk a cluji Zsidó Kórházegyesület november 14-én megtartandó szombatjára, melyben minden hitközségnek kivétel részt kell venni. A kórház elé tornyosuló sokféle fontos feladatok egyre nehezebbé teszik ezek megvalósítását és ezért a kórház kivétel nélkül mindenkinél a segítségére számít, mert csak egy egyetemes összefogástól várható érdemleges eredmény. A sok kicsiny adomány egyesítve hatalmas tényszerű válik és áldást hoz arra a népre, amely ezt létrehozta. A kórházi szombat népszavazás lesz és ennek eredményétől nincs oka rettegni annak a vezetőségnek, mely immár a tizedik éve vezeti minden viszontagságon keresztül ezt az intézményt.

-val
olcsó a fényképezés

Egy gép

Film 10 képpel

Lej

250

Lej

32

Kapható szaküzletekben és a kizárólagos képviselőnél.

SIDA BUCURESTI
STR. BĂRĂTIEI 2-III

NEZZE MEG SZÉP LAKÁS. BOLDOGSÁG.

SZEKELY és KÖRÉTI
Bűrborgár r.t.
állandó kiállítását

BUCURESTI TGMUREŞ
TACSE IONESCU
HIVÁNSÁGARA HÍVÜLDÜZ MEGAZZATUNYAT EREDETI RAJZAINYVAL

NOVEMBER 1.

DÁT
MÉT

mint vásárolhat:

ERNŐ
CLUJ,
alota

RŐ
TÉSEK

szó 2 lej, vastagabb
apróhirdetés 20 lej,
százalék kedvezmény,
re fizetendő. Jelgés
itunk, ha portóbélyeg
e van.

ban, Bundák készítő
an vállalom. Gallero
modellek szerint készü
mesalon Regela Fer
uval emeleten.

mi? Keresse fel leg
olgozó kozmetikámat.
emeleten (Golya áru
intézet. Hivatalnok
kált árak. Ingyen tá
szakszerű kikép

u 15/a számú házban,
mellett, 5 szobás par
es lakás.

különbejáratu szoba,
november 15-re 1-2
Fántátele 7.

resek lakást lehetőleg
at „Hivatalnoknó” jel

rtárius ételek és süte
can kaphatók ADLER
nd 22 I. emelet balra.
barmicve-ünnepélyek
k rendezését vállalják.

kt román, magyar és
összeköttetésekkel ke
képes ajánlatok refe
gények megjelölésével
kiadóba kértnek.

a gyümölcsfák egyedül
s jegyezhetőek elő. Tel
diszbookrok, kétvése
ele Carol 37-39.

kóser tehén és bivaly
tva is — kapható.
Gen. Poetas 23.

zött szoba, fürdőszoba
kóser kosztal, kiadó.
emelet.

Kinderfreulein (Erg
gen (Schüller der I
eferenzen. Andermann
Iancu 5.

ált gyáros (özvegy,
gyszisztenciával feleségük
ozomány nélkül is, ha
vebbet „Mirea” házass
aj, Calea Regela Fer

orakozt ellenében fel
szolgálókat keresünk.
ón és kedden délelőtt
r. Memorandului 13/a,
szinten.

román, német nyelv
lgére a kiadóba.

zhetünk, finom bivaly
tunk: Elekne ort. kóser
viteazul 10.

T LELKB:
N AZ UJ KELESTEBEN

